

kerst in de stad

Protestantse Gemeente Utrecht

www.pgu.nu

21ste jaargang nummer 9

20 december 2013

Losse nummers

€ 1.50

Het Kind

OK '13

Piet Warners

Het feit dát je geboren bent en de conceptie negen maanden daarvoor - is dat toeval of wat anders? Zeker - je ouders kunnen je gewild hebben. Maar dat hoeft niet. Is het toeval dat ik ben die ik ben? Of is dat gewild en bedoeld? Met nadenken kom ik daar niet uit. Conclusie: de belangrijkste stap in je leven: je hebt er geen invloed op gehad. Dat kan je voor heel existentiële vragen stellen. Vragen die met je levensgeluk te maken hebben. Vragen waarop je maar zo geen antwoord hebt.

Er zijn antwoorden op bedacht. In sommige New Age-kringen wordt gezegd: je hebt er zelf voor gekozen om geboren te worden als degene die je nu bent. Ook je ouders heb je gekozen. Dat heeft te maken met je steeds weer re-incarnerende ziel. Het kan zijn dat je het in dit leven erg moeilijk hebt. Door lichamelijk handicap. Of geestelijke onvolwaardigheid. Of door de omstandigheden, die je leven erg moeilijk maken. Of door wat dan ook. Maak je daar over niet te sappel. Dan heb je er voor gekozen omdat het nodig was voor de ontwikkeling van je karma. Dus schik je nou maar in je eigen gekozen lot... Zo kun je kennelijk geloven.

Vragen

Anderen zeggen: je leven is geen toeval. Je leven is gewild en bedoeld. Door God. Ik wil dat best graag geloven. Vooral als daarmee bedoeld wordt: je leven heeft een bedoeling. Je kunt en moet er wat mee. Toch roept het vragen op. Die tallozen die geboren worden onder de meest erbarmelijke omstandigheden. Menselijk gesproken zonder enig vooruitzicht. Die vaak ook heel jong sterven. Zijn al die levens bedoeld, gewild, gepland? Door God? Wat voor idee krijg je dan van God? Veel van zijn bedoelingen zijn dan wel erg on-

* ...Het feit dát je geboren bent en de conceptie negen maanden daarvoor - is dat toeval of wat anders?...

doorgrondeijk, om niet te zeggen: wreed. Er is zoveel leven dat de benaming leven niet verdient. Geen kwaliteit. En om die ellende aan God toe te schrijven? Ik weet daar geen antwoord op.

Solidair

Ik weet wel wat anders: Kerstfeest gaat over een geboorte. Bedoeld, gewild, gepland. Heb je het over Jezus dan heb je het over de keuze die de God van Israël voor ons leven gemaakt heeft. Voor alle leven. Ook het meest ellendige. Al die moeilijke woorden over vleeswording van het woord, incarnatie - ze betekenen niets anders dan: de God van Israël is volstrekt solidair met zijn schepping. Vanuit Israël met ons allen. Of het feit van je geboorte al dan niet toeval is, God identificeert zich, solidariseert zich met

ieder mens. Geboren op deze aarde. Komt verwondert u hier, mensen, ziet hoe dat u God bemint.

Als je bij een baby in die wetende ogen kijkt... Daar is iets van God. In de geboorte van elk mens - toevallig of niet, waar ook en onder welke omstandigheden ook - vraagt God Zelf een plaats in de wereld. In ons leven.

Waar is God? In ieder pas geboren mens. Ieder pasgeboren mens die in de loop van zijn leven keuzes te maken heeft. Ouders. Voorgeslacht. Alles wat in je genen zit. Maar ook je omgeving. Ze bepalen voor een deel de grenzen waarbinnen je kunt leven. Dat is geen noodlot. Binnen die grenzen zijn keuzes mogelijk. Blijft in die keuzes die plaats van God in je leven bewaard? Dat het blijft, of weer wordt, zoals het begon?

Geboren worden

MEDITATIEF MOMENT

Levenslicht

Waarom is die geboorte van Jezus zo belangrijk? Wat is zo volstrekt uniek aan Hem? Dat het bij hem bléef zoals het begon. In Hem aanschouw je het levenslicht. God behield zijn plaats in dat leven.

De mens is voor een tijd een plaats van God - dichtte Achterberg. Voor een tijd. Scherpe observatie.

God wijkt uit ons bestaan. Als we kiezen voor andere wijzen van leven. Je kunt alle kerstgedachtes van mij cadeau krijgen als je dit ene maar onthoudt: het gaat niet om gedachtes; het gaat om de wijze van leven. Je bent begonnen als een plaats van God. Ben je dat gebleven? En zo niet? Ben je dan bereid die weg terug te gaan? Die weg terug kan heel moeizaam zijn. Maar ook heel vreugdevol. De weg terug tot God en zijn plaats in jouw leven, is de weg naar de medemens, de naaste dichtbij en ver weg.

Want het beeld van God in jou kan hersteld worden. Dat noemen we de Heilige Geest. Die wil heel graag constant restauratie- en onderhoudswerken in je uitvoeren. Als je de ruimte maar geeft.

Kerstfeest viëren, de geboorte van onze Heer viëren, wordt dat ook onze eigen geboorte viëren? Opnieuw? Wedergeboorte. Een ouderwets woord. Maar dat is het wel. In Jezus, het levenslicht, hebben we het kompas in handen. Kerstfeest viëren: er hard aan werken een plaats van God te zijn. Vanuit de verwondering dat God ons bemint.

Kerstmis en rituelen

Het loopt tegen Kerst –

in de late middag dwaal ik door de stad
langs grachten, steegjes, pleinen
en monumentale panden
alles ademt hier historie

het loopt tegen Kerst –

lichtjes overal vertalen een
feestelijk blij verwachtingsvol
gevoel
dan verscholen achteraf
een openstaande deur
onverwachte pracht in kleur en
beeld
ik sta in een kerk:

een mis uit langvervlogen tijden
rituelen volgen elkaar op in een
golvende vanzelfsprekendheid
knielen, zitten, staan, buigen
wierook en gregoriaans
ik volg op een afstand
maar al snel ga ik erin op
kniel ook ik in het Credo
bij de woorden

ET INCARNATUS EST

verbaasd kijk ik naar mijzelf en
in een flits ervaar ik aan den lijve
hoe zinvol rituelen zijn
als de ziel de zin ervan doorleeft

ET INCARNATUS EST

de spil van ons geloof
een knieval waardig

het loopt tegen Kerst –

Oeke Kruijthof

et incarnatus est =
en het vlees heeft aangenomen

In dit gedicht komt de
auteur op haar wandeling
door Utrecht in de Sint
Willibrorduskerk, waar op dat
moment de eucharistie gevierd
wordt volgens de Tridentijnse
ritus van voor Vaticanum II.

TEDERHEID

Hoe teder houdt zij
haar Kind omvat
de Zoon die haar veel
lijden brengen zou
tengere vrouw
met zoveel kracht
dat God zelf haar
uitverkiezen zou
tot moeder van
het wereldheil
mijlpaal in de tijd
Stem uit de eeuwigheid

Cobie Ruijgrok

Thema: Het Kind

In de Bijbelse verhalen over de geboorte van Jezus, de zoon van Maria en Jozef horen we steeds klinken: het kind, dat Maria draagt; een pasgeboren kind, het kind dat in de voederbak ligt. Heel herkenbaar voor ons allemaal. 'Het Kind' is dan ook gekozen als thema voor dit kerstnummer.

Boeiend is dan na te gaan hoe over dit Kind wordt verteld. Bijna vanzelfsprekend is naar een lied gezocht in het nieuwe liedboek. Het lied 'Hoor de herders, hoe ze Hem loven' (472), verhaalt in vier coupletten over dit kind. Er wordt over het kind gezongen als Zoon van God (vers 1); onze Heer (vers

2); Zoon van Maria (vers 3); Mensen, allen samen – wie zijn Gods erfgenamen? (vers 4). De vier besproken coupletten van het kerstlied staan afgedrukt op pagina 6.

Foutief werkwoord in kop oratorium

In de kop boven het interview met musicus Wick Gispen in de vorige Kerk in de Stad is een foutief werkwoord gebruikt. Gispen is namelijk niet de schrijver van het adventsoratorium dat op 12 december in het Johannescentrum is uitgevoerd, maar dirigent van het kerkkoor dat de eerste uitvoering in Utrecht van dit muziekstuk verzorgde. Er had dus: 'brengt' in plaats van 'schreef' moeten staan. De bij het interview geplaatste foto was gemaakt door Mirna Pit; ook deze vermelding was onjuist. Excuses voor deze dubbele omissie van de eindredactie.

Bij de voorpagina

De afbeelding op de voorpagina is uit de nieuwe dichtbundel 'Licht in Stilte' van Oeke Kruijthof.

Naast poëzie maakte deze Utrechtse dichteres ook de kleurrijke tekeningen in haar 'droombundel'. Over de presentatie ervan stond in de vorige Kerk in de Stad een artikel – op de achterpagina.

De tekening van de voorpagina staat naast Oekes gedicht met de titel 'Maria', op pagina 33 in haar bundel. Pastor Willemien

* Oeke Kruijthof (foto Peter van der Ros).

Winkel van de zorgcentra Tuindorp-Oost en De Lichtkring schreef daar bij: "Zoals Maria de woorden overwoog in haar hart: nieuwe klanken beluisteren, nieuwe werkelijkheid ervaren, nieuw geraakt worden. Daarna wegen, balans opmaken, je bij name gekend weten. Het wonder opnieuw beleven waar je nu bent. Gesterkt en vol vertrouwen de volgende stap zetten op je onbekende levenspad."

Lichtjesticht door Tuindorp

Op zaterdag 21 december begint om 18.30 uur in Winkelcentrum de Gaard, aan de Troosterhof, een lichtjesticht door de wijk.

Als je het lichtjesticht volgt, waan je je in de tijd van het kerstverhaal. Je ziet Romeinen, engelen, herders met hun schaapskudde en de wijzen uit het Oosten. Met spelletjes, een speurtocht en live muziek langs de route. De tocht duurt ongeveer twee uur.

Meer informatie is te vinden op www.lichtjestichtutrecht.nl.

Adventsconcert in lutherse kerk

Op zaterdag 21 december vindt in de lutherse kerk aan de Hamburgerstraat het jaarlijkse advents- en kerstconcert plaats. Het concert wordt verzorgd door organist Sebastiaan 't Hart en het Vocaal Theologen Ensemble (VTE) onder leiding van Hanna Rijken. Op het programma staan orgelwerken voor Advent en Kerst, die afgewisseld worden met carols en liederen voor samenzang. Een van de werken op het programma is het feestelijke Concerto in G (BWV 592) van Johann Sebastian Bach. Het concert staat deels in het teken van de in december verschenen dubbel-cd 'Met hart en ziel', waarop het VTE ruim veertig liederen zingt uit het nieuwe Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk. Na afloop van het concert is deze dubbel-cd verkrijgbaar (prijs: € 19,95).

Het gratis toegankelijke concert begint om 15.00 uur; iedereen is van harte welkom!

Volkskerstzang in Jacobikerk

Iedereen is van harte uitgenodigd voor de jaarlijkse Volkskerstzangdienst in de Jacobikerk. Deze vindt plaats op 22 december om 15.00 uur. De meditatie wordt verzorgd door ds A.J. Zoutendijk. Medewerking wordt verder verleend door het Jacobikoor Santiago, Muziekvereniging de Bazuin, organist Gerrit Christiaan de Gier en de Zusters Augustinesen. Er is een kindergedeelte. Deze dienst is een mooie gelegenheid om familie, vrienden, bekenden en collega's uit te nodigen.

Geen stille nacht!

De tiengroep van de EUG speelt een eigentijdse en niet zelden hilarische versie van het fantastische boekje: 'Geen stille nacht!' van Nicholas Allen.

De herbergier heeft een zware nacht... totdat hij er achter komt waarom hij zo uit zijn slaap is gehouden.

Iedereen, jong én oud is welkom op zondag 22 december om 17.00 uur in de Janskerk.

Zie ook www.eug-janskerk.nl.

Bureau PGU dicht na kerstdagen

Het Bureau van de PGU is aansluitend aan de kerstdagen tot en met nieuwjaarsdag gesloten.

'HOOR DE HERDERS, HOE ZE HEM LOVEN'

Het hart is de plek van de vrijheid

Dirk Neven,
predikant Nicolaïkerk

Het prachtige, maar bijna overbekende kerstlied 472 – 'Hoor de herders, hoe ze Hem loven' – verdient het niet alleen vol vreugde te worden gezongen, maar ook vol vreugde te worden bemediteerd. Blij klinkt het refrein: 'Zoon van God, zoon van God, in vlees en bloed, die de mens van nood en dood genezen doet'. Maar wat zeggen we allemaal als we dit zingen? Wat geloven we als we dit in de mond nemen? Heeft de uitdrukking 'zoon van God' een betekenis buiten dit lied en andere geloofstaal die we bezigen? Wat kan hier mee bedoeld zijn? En waarom roept de christelijke Kerk überhaupt op tot de belijdenis: 'zoon van God'?

Het is van alle tijden dat mensen de vraag stellen: als er een 'god' is, hoe kunnen we hem kennen? Er was een tijd, in de Europese Middeleeuwen, dat men dacht die vraag handig op te lossen door te verwijzen naar Gods zogenaemde 'attributen': God is goed, almachtig, barmhartig etcetera. Attributen zijn kenmerken die bepaalde dingen gemeen hebben. Zo komen we tot kennis: we kunnen dingen kennen omdat ze bepaalde kenmerken gemeenschappelijk hebben, en er dus een bepaalde mate van verwantschap of overeenkomst bestaat tussen hen.

Uniciteit

Zo ging het nu ook met God: ik ken bepaalde mensen die goed of machtig etcetera zijn, en ik weet van Gods goedheid en almacht, omdat ik deze kennis overdraag van mijn ervaring met andere mensen. Maar nu doet zich het probleem voor dat ik God daarmee eigenlijk tot een schepsel maak. De volstrekte uniciteit van God, die als enige met niets of niemand te vergelijken is, komt onder druk te staan. Als God zoveel eigenschappen gemeen heeft met andere verschijnselen en personen, waarom niet stui-vertje wisselen? Neem (al)macht: waarom God vereren en niet bijvoorbeeld een tsunami? Of een gouden kalf? Of? Nou, vult u de goden van onze tijd maar in!

Bescherming

Gevaarlijk is het als we God het attribuut 'vader' toekennen, in het verlengde van de ervaring die wij hebben met vaders vanuit onze eigen familiale verhoudingen. Dat lijkt aantrekkelijk: immers een vader kan dingen die wij als kind (nog) niet kunnen: beschermen, verzorgen, wijs en sterk zijn, etcetera. Zo heeft het kind een idee van God. Maar er komt ook altijd een tijd, en die moet ook komen, dat vrijheid het wint van gezag. Adolescentie heet die tijd in het leven van een mens, maar ook elke beschaving of cultuur kent die momenten. Een kind wil en moet zich bevrij-

*Aanbidding der herders (foto Museum Catharijneconvent).

den van de onderwerping aan het gezag van zijn ouders. Het moet en mag leren een nieuwe verhouding te ontwikkelen tot zijn vader of moeder, en alle andere gezagsinstanties.

Kinderideeën

Maar dat gaat alleen als we op een gezonde manier ook overgeleverde ideeën overboord gooien, al is het maar tijdelijk! Eigen grond onder de voeten zien te krijgen! Onze kinderideeën en –beelden van God moeten we loslaten! (Wat overigens iets anders is dan niet langer geloven als een kind). We kunnen God niet kennen op grond van kenmerken die we aantreffen in andere dingen. Hoe veel mensen verliezen niet hun geloof omdat God hun gebeden niet beantwoordt! Zoals ik een tafel kan negeren of verwerpen als deze mij niet langer van nut is, zo zal ik de 'god' verwerpen en negeren die mij niet langer van pas komt. God bestaat niet langer meer voor mij. Ziehier de situatie van vandaag in onze brede samenleving. Atheïsme als het resultaat van een (traditionele) kenleer, die God wil kennen op grond van overeenkomsten met andere dingen of mensen.

Absolute stilte

Maar wat dan? Is God onkenbaar? De 'negatieve theologie', een belangrijke alternatieve stroom in de christelijke traditie, belijdt dat we niets over God kunnen zeggen. Onze stilte moet absoluut zijn, want welke kennis van God wij ook hebben, we kunnen God niet in woorden vatten. Althans, niet in woorden die kennen puur opvatten als cognitief kennen.

Er is ook nog een ander soort kennen. Israël weet niet beter: wij kennen met het hart. Het hart is de plek waar wij gehoorzamen (of niet!), en waar we dus God gehoorzamen. Het hart is daarmee ook de plek van de vrijheid, want daar kunnen we 'ja' of 'nee' zeggen tegen elkaar of God. Als we gehoorzamen, gaan we een relatie aan en geven we te kennen

KERSTLIED 472

verstaan als een persoon, als een mens: de Zoon, dat wil zeggen: Jezus Christus. Niemand kan God kennen in deze gebroken wereld, maar de logos kan dat wel. De logos, de Zoon, leeft met God als de Vader van de Zoon, in een intieme relatie van liefde. God wordt gekend, niet zo maar in de Schepping, maar eerst en vooral in de Zoon.

En dan komt daarna gelijk heel de Schepping, en wij allen daar ook bij, omdat deze Zoon van God er voor gekozen heeft niet alleen te blijven, maar als persoon ons te roepen in Hem mee te doen met deze liefdesrelatie, en in Hem de levende God te kennen. Zo kunnen we dan komen tot onze belijdenis, zoals ons lied, *Zoon van God, zoon van God, in vlees en bloed, die de mens van nood en dood genezen doet*. Dat lijkt me meer dan symbolische geloofstaal. Dat gaat over de vraag 'to be or not be'. De vraag of wij mee willen doen met deze heelmakende God van liefde, of liever buiten willen blijven staan, op ons zelf, als eenzame individuen.

* Lauren Armishaw.

Nieuw-Zeelandse diva zingt Christmas Carols in Nicolaïkerk

Theo van Willigenburg

De Nieuw-Zeelandse sopraan Lauren Armishaw (foto) schittert samen met drie zangers van The Gents in nieuwe arrangementen van Christmas Carols uit zeven landen: een afwisselend programma met melancholieke, grappige, brutale en spirituele composities die soms doen denken aan de weemoedige Jacques Brel en dan weer aan warme Ierse ballades en vrolijke kerstdansen. Saillant detail: de carols worden begeleid op twee concertharmoniums door de muzikale broers Euwe en Sybolt de Jong, die ook tekenen voor de arrangementen. Voor Lauren is het 'hijgend hert' een ware ontdekking, volstrekt onbekend in haar geboorteland. Toen zij vernam dat het harmonium in Nederland een twijfelachtig imago heeft, keek ze ongelovig: dat zo'n warme weemoedige klank niet wordt gewaardeerd! Dit muzikale genot is op tweede kerstdag te beleven in de Nicolaïkerk, als brunchconcert dat om 12.00 uur begint. Mensen tot 18 jaar gratis, ouderen betalen een tientje toegang. Kaarten zijn aan de kerk te koop of vooraf te reserveren bij: www.dejongdejong.nl of 06-3391 2948.

Onze Heer eer bewijzen

Arie Moolenaar

Ontroerd verhaalt ons lied, dat wijzen met mirre en wierook uit hun paleizen ons Heer eer bewijzen. Het lied plaatst ons in de middeleeuwen. Daar wonen heren in paleizen, burchten of kastelen. Het kan niet anders dan dat dit kind eer wordt bewezen met pracht en praal en met rijke geschenken. In ons beroemde lied van de Heliand zegt Herodes tegen de wijzen: “Edel is uw geboorte, adellijk uw afkomst”(557). De wijzen antwoorden: “Een wijze koning, machtig en vermaard, zou naar Middelgaard komen, van edelste afkomst, Gods eigen kind, die wereldwijd het bewind zou voeren eens en voor al over aarde en hemel” (582-587). Zo wordt in dit oude lied gedacht over dit kind, die onze Heer is.

In het prachtige verhaal van Petrus die naar Cornelius moet, krijgt hij te horen dat Jezus niet exclusief is voor de eigen volksenoten. “Hij is de Heer van alle mensen”(Hand.10:36b).

Dat opent nooit vermoede vergezichten. Deze Jezus trekt grenzen over, houdt zich niet bezig met stand, volk, landschap of natie. Heeft het niet over het eigene bewaren. Hij komt het goede nieuws van de vrede brengen. Meer dan ooit hebben we behoefte aan dit bericht: vrede voor de mensen. Gods liefde wil alle mensen omvatten. De komst van dit kind in de kribbe, zoals ons vers vermeldt, brengt ons Gods zegen.

Diaken zijn

Het kan niet anders dan dat de eigen tijd zingt en verhaalt over onze Heer. Dat is dus ook in onze tijd het geval. Hoe denken wij over Jezus als onze Heer. Hoe zijn wij verbonden met Hem? Denken we aan Hem als Hij van zichzelf zegt dat Hij gekomen is om te dienen en dat ook wij de anderen

* De drie wijzen, Roeli Willekes © Docete (www.docete.nl).

moeten dienen? (Marcus 10:43-35), diaken zijn, zogezegd.

Processie

Welke beeld dragen wij eigenlijk van Hem met ons mee? Wordt Hij in een processie meegevoerd? Dragen we het kruis de binnenstad binnen met Pasen en voeren we dan liederen op en laten we het Passion spektakel zien, zoals in Gouda en ander steden van ons land? Dichten we Hem alle goeds toe en alle wijsheid? Weten we dat Hij woont in ons hart? Zingen we Hem toe met liederen en richten we onze gebeden tot Hem? Of zijn we stil en soms verbaasd en weten we niet goed raad met het verhaal van Goede Vrijdag en Pasen? Het verhaal van verdriet, lijden, pijn, zonden, genade, vergeving en opstanding.

Vrede

Hoe is deze, onze Heer, verbeeld, bezongen, hoe worden er verhalen verteld over Hem. Is Hij echt onze Heer? Is Hij mijn Heer, en wat betekent dat dan? Dat Hij de vrede brengt. Vrede met ons leven, met de mensen om ons heen, met de mogelijk- en onmogelijkheden van ons leven, vrede met God. Hij is onze vrede. “Vrede kwam hij verkondigen aan u die ver weg was en vrede aan hen die dichtbij waren: dankzij Hem hebben we allen door één Geest toegang tot de Vader” (Efeziërs 3:17). Is niet dé kerstwens die we elkaar en anderen mogen toewensen: “Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van Jezus Christus, de Heer” (Efeziërs 1:1). Zo is Hij onze Heer, Hij brengt ons vrede en genade.

KERSTLIED 472

Kerstmis

Een stralende ster
wijst de weg.
Zij gaan, verwachtingsvol.
Staan stil ontroerd,
hun giften in de hand.
Daar ligt het kind
gebed in stro.
Een kind door
God gezonden.
Maria en Jozef
in stil geluk,
om dit wonder,
geboren in een stal.
Mijn hart doet pijn,
denkend aan zijn lijden,
straks...
De mensheid te verlossen
van zijn zonden,
te verlossen van het kwaad.
Ik dank u God
voor dit geschenk
en val in stilte
ieder jaar.

Fredy Schild

2. Zie de wijzen, hoe ze reizen,
om Gods Zoon met goud te prijzen,
onze Heer eer te bewijzen,
mirre en wierook uit hun paleis.
God onze hoogste majesteit
deed in deze tijd
zijn woord de mensen zoeken.
Een meisje geeft Hem levenslicht
en zie, Hij ligt
gebonden in de doeken,
in de kribbe vindt gij Hem
in Bethlehem ter stede
die zal bevrijden hier beneden.
Zoon van God, o Zoon van God,
in vlees en bloed,
die de mens van nood en dood genezen doet

Jan Verkerk

Kerst wordt door veel mensen beleefd als een feestdag waarop het gewone leven even helemaal onderbroken wordt: even uit de sleur, mooi gekleed, in een versierd huis, lekker eten en drinken. Sommigen vinden dat heerlijk die onderbreking: je even helemaal losmaken van de harde wereld om je heen. Anderen vinden het verschrikkelijk, omdat het zo geforceerd aandoet. Voor hen is Kerst een naar feest.

Een dag net doen of alles rozegeur en maneschijn is. En de dag erna dan? Op de morgen na Kerst, hoe ziet de wereld er dan uit? Worden er dan weer gewoon kinderen vermoord in Syrië? Kijken we dan gewoon weer even cynisch naar de wereld als daarvoor? Waar draait Kerst eigenlijk om? Gaat het ergens over? Of gaat het eigenlijk nergens over?

Over deze vragen gaat het kerstspel dat gespeeld wordt in de Tuindorpkerk in de kerstnacht (de viering begint om 10.00 uur). De kerstnachtviering staat in het teken van de vraag: is er wel een morgen na Kerst? Hoe ziet die morgen eruit voor een jeugdige strijder in Syrië? Hoe ziet die morgen eruit voor jongeren hier in Europa die hun weg in de crisis moeten vinden?

KERSTNACHT 2013: CAROLS IN DE TUIN

Is er een morgen na de Kerst?

Marco Borsato zingt:

Als er nooit meer een morgen zou zijn
En de zon viel in slaap met de maan
Heb je enig idee wat het met je zou doen
Als je nog maar één dag zou bestaan?

Het kerstverhaal uit de bijbel, losgemaakt van alle romantiek, werpt een ander licht op de harde en cynische werkelijkheid waarin wij leven. Het is een dwars verhaal omdat niet gaat over de geboorte van een held, maar over de geboorte van een kwetsbaar kind dat in en door zijn leven ruimte schept voor gewone mensen om samen te leven in vrijheid en vreugde.

Anti-glamourverhaal

Het verhaal gaat over een God die helemaal niet alle macht wil. Het is het verhaal over een God die zich in een vluchtelingenkind verbindt met het leven van mensen op aarde. Deze God reikt de harde wereld de hand door te verschijnen in dit kind als een lichtstreep in de tijd. Deze God wil met sjofole mensen op weg gaan en zo geschiedenis maken. Het is een anti-glamourverhaal. Het bijzondere is dat dit verhaal doorverteld wordt van generatie op generatie als een verhaal van gewone mensen in Nederland, in Europa, in Azië en Afrika die tegen de keer in hun leven willen leven. De geboorte van God ons nabij is een affaire die zich afspeelt midden in alle lagen van

ons bestaan. Een verhaal dat ons cynisme en onze haat tegen de wereld doorbreken wil. In de viering wordt er veel gezongen, vooral Engelse kerstliederen. Er zingt een koor van jongeren, en een koor van ouderen. Er is een lichtritueel waarin we ons verbinden met mensen in de knel in de wereld om ons heen. Er is een beeldmeditatie over bovenstaand thema. Daarna is er voldoende tijd en ruimte om elkaar te ontmoeten en een glas Glühwein te drinken.

Een kind is ter wereld gekomen
En trekt door zijn lijden en strijd
Voor onze verwonderde ogen
Een lichtstreep van God door de tijd

Wees welkom, en vier mee.

Erna Treurniet

buurtpastor in Overvecht

Jaren geleden terug van vakantie in Italië in gesprek met een oudere collega:

- "Ongelooflijk al die Maria's. De ene nog zoeter dan de andere, in lichtblauw gewaad, omhangen met kant, met goud en edelstenen, omringd door bloemen. Enkele oude vrouwtjes in het zwart op de knieën."
- "Hoor ik daar enige afkeuring?"
- "Maar het is toch belachelijk!"
- "Jij hebt nog heel wat te leren. Denk maar eens na, wat vrouwen er toe brengt naar Maria te gaan, voor je daarover een oordeel velt."

Deze terechtwijzing ben ik nooit vergeten. Bij elke Maria die ik sindsdien tegenkom klinkt het nog ergens in m'n achterhoofd. Ik ben gaan letten op de gezichts-uitdrukkingen en houdingen van de madonna's en ontdekte dat er veel verschillende zijn: oudere en jongere, trotse en bedeesde, meisjes en zogende moeders.

'ZINGT NU MEDE MET MARIA'

Kind van Maria en Jozef

GEZANG 137

den. Maar ik vraag me ook af, voor welke vrouw deze leer tot troost en steun zou kunnen zijn.

Timmerman

In de loop der jaren ben ik ook meer van Jozef gaan houden. Hij doet het toch maar: vader zijn voor een kind dat onbedoeld op zijn pad komt. Okee, niet meteen, hij worstelt met wat hij moet doen: Maria verstoten? Er stilletjes tussenuit knippen? – Ik begrijp niet hoe hij Maria daarmee zou hebben geholpen. Een vrouw alleen met kind werd met de nek aangekeken en kan het tot op vandaag niet goed doen. Of wilde hij haar de ruimte geven met die andere man verder te gaan? – Hoe dan ook, Jozef de

timmerman mag van mij meer aandacht krijgen. Wie weet wat hij kan betekenen voor mannen die vader proberen te zijn of leraar of mentor.

Gezin

Jezus heeft een vader en een moeder: hij is mens zoals wij. Zoals wier moeder onbedoeld zwanger werd, wiens vader onbekend is, zoals kinderen in een samengesteld gezin. En natuurlijk hebben zijn vader en moeder een naam: Jozef. Maria. Bij God hebben mensen een naam. Jezus heeft familie, ook daarin deelt hij ons bestaan: broers en zussen die hij niet uitgekozen heeft, opa Jakob (of was het Eli?) van vaders kant, oma Anna en opa Joachim van moeders kant, ooms en tantes. Zijn stamboom gaat terug tot Abraham, zelfs tot Adam en daarmee tot God. Ook zonder dat wij onze stamboom zo ver terug kunnen voeren, wellicht de naam van onze vader niet kennen, mogen wij onszelf als kinderen van God beschouwen, gewenst en geliefd. Dat is voor mij het niet te bevatten kado van Kerst: zó lief heeft God de wereld gehad, zo lief heeft de Eeuwige ons mensen, dat Hij zich in een mens heeft laten kennen en een mensenleven deelt.

Gezegende kerstdagen.

Vluchteling moeder

Vluchteling, onze taal begrijp je niet, ons schrift kun je niet lezen, gesluierde vrouw, dat je niet ziet: "Hier moet ik niet wezen."

Geef haar een naam!

Vluchteling, hoe zal ik je noemen? Ongedocumenteerd! - dat is jouw doem - en uitgeprocedeerd!

Geef haar een naam!

Vluchteling, wat heb je te bieden? "Angst en verdriet" - dat oude lied? - "en zorgen, meer niet."

Geef haar een naam!

Vluchteling, kijk om je heen, kijk dan, kijk hoe mijn wereld verhardt: "het is hier te vol want te leeg is ons hart."

Geef haar een naam!

Vluchteling, samen met jou wacht Ik, volhardend, geschonden, tot iemand je zag, en belijdt, onomwonden:

"Haar naam is Maria."

Kees Bouman

* Madonna (bron: Jan Pakhuys - Amerpoort).

Kinderkerstfeest in Nieuwe Kerk

Dinsdag 24 december om 18.30 uur is in de Nieuwe Kerk het kinderkerstfeest. Het kerstspel wordt gespeeld voor en met de kinderen in de hoofdrol. Eén ding weten we al: ook Jozef en Maria zijn erbij. De avond is geschikt voor de kleinsten, er is dus geen kinderopas. Iedereen is welkom op dinsdag 24 december om 18.30 uur in de Nieuwe Kerk, Bollenhofsestraat 138a.

Daan van der Waals

Wat heeft 2013 ons in religieus of kerkelijk opzicht opgeleverd? Met dat ik me die vraag stel, weet ik het antwoord al: de nieuwe paus! Ik zou niet weten wat ik verder aan opmerkelijks of verrassends zou kunnen noemen. Het begon al vroeg in het jaar met de mededeling van de vorige paus dat hij ging stoppen. Zoiets was haast nog nooit vertoond. Een paus hoort door te gaan tot het bittere einde – inderdaad, 'bittere einde' als je kijkt naar de manier waarop diens voorganger zich aan het volk vertoonde. Dat Benedictus XVI als kardinaal Ratzinger er anders over dacht was verfrissend. Sommigen zagen in zijn besluit om af te treden – beetje cynisch, dat wel – zelfs de belangrijkste daad van zijn pontificaat. Benedictus gaf ermee aan dat er meer is tussen hemel en aarde dan een paus. Dat je ook een keer van ophouden moet weten omdat er andere dingen zijn om je mee bezig te houden. Terug naar je geliefde studeerkamer bijvoorbeeld. Omdat je gezondheid erom vraagt. Maar ook omdat je moet erkennen dat je geen meester bent op alle wapens. Een ander kan bepaalde zaken misschien beter aanpakken dan jij. Maak het niet belangrijker dan het

is. Hoed je voor overdrijving.

Iets van relativering klonk dus in Benedictus' aftreden door, de knipog die je nodig hebt om een belangrijke klus te klaren. Zo ergens, dan geldt dat – zeg ik als protestant dan maar – voor het Petrusambt. Het is haast onverdraaglijk wat men ervan heeft gemaakt: al die pracht en praal, de centrale positie van waaruit de wereldkerk wordt bestuurd, de aanspraak op onfeilbaarheid, de paus als plaatsbekleder van Christus. Dat ligt ons protestanten helemaal niet. Kerkleiders moeten wat ons betreft niet te veel praatjes hebben. Het woord 'kerkleiders' alleen al... We zien meer in een vorm van collegiale kerkregering en we behouden ons de vrijheid voor om met die 'kerkleiders' grondig van mening te verschillen. Zeker, een centraal gezag heeft voordelen, al was het alleen maar omdat de kerk op die manier met één mond spreekt en meer indruk maakt op de buitenwacht, maar dan willen we wel graag dat het een gezag is in samenspraak met het 'grondvlak' en dat het dit 'grondvlak' het gevoel geeft dat het ook nog wat in

de melk te brokkelen heeft. Omdat de Kerk – ik schrijf het woord nu met een hoofdletter – zich juist op dat niveau manifesteert. Omdat er zoiets is als 'Gods volk onderweg'. Ooit een geliefde term in katholiek Nederland.

Nu, daarin worden we door paus Franciscus op onze wenken bediend. Hij heeft iets van een joviale oom die met volle teugen geniet van alle familiegebeurtenissen en iedereen aan het hart drukt. Onlangs gaf hij een pastorale brief uit met de kenmerkende titel *Gaudium evangelii*, oftewel: vreugde van het evangelie. Opvallend vaak valt in die brief het woord 'vreugde'. Als er zoiets bestaat als roomse blijheid, wordt die eigenschap wel op heel bijzondere wijze door deze paus uitgedragen. Wat nog geen oppervlakkigheid, naïviteit of zoetsappigheid inhoudt, want tegelijk is Franciscus – blijkt uit dezelfde brief – radicaal in zijn keus voor de armen. En schrijft hij er niet voor terug anderen ongezoeten de waarheid te zeggen, zoals het geval was toen immigranten bij Lampedusa verdrongen.

Men heeft het er wel over dat vooral de toon is veranderd na de afstandelijke en zichtbaar vermoeid geraakte Benedictus. Dat is natuurlijk zo. Aan omhelzingen geen gebrek. Ik volg zo'n beetje de dagelijkse berichtendienst van het Vaticaan, met ook regelmatig filmpjes van zijn ontmoetingen, en dat is vaak hartverwarmend. Zijn ontmoeting met de Nederlandse bisschoppen was ook hartelijk en informeel. Het is alsof deze paus iedereen wil opjutten om toch vooral het goede te zoeken en de blijdschap van het evangelie te smaken en te verspreiden. Hij is enthousiast en optimistisch.

Maar of dat enkel een kwestie is van toon? Toegegeven, een ingrijpende verandering van standpunten hebben we bij deze paus nog niet mogen beleven. Maar wat wel opvalt is dat hij er zo'n heel ander kerkbegrip op nahoudt dan zijn voorganger. Kenmerkend is de volgende zin uit zijn brief: "Ik geef de voorkeur aan een kerk die gekneusd, gewond en vuil is omdat ze op straat is geweest, boven een gezonde kerk die niet buiten haar grenzen gaat en zich vast-

VAN DAAN

klampt aan haar eigen veiligheid." Luther had het gezegd kunnen hebben. Wij zijn kerk midden in deze wereld, niet ernaast of er tegenover. Bedelaars en armoedzaaiers zijn wij, net als de anderen; wij zijn aangewezen op Gods genade en op menselijke solidariteit.

Harry Zeldenrust

Er wordt een kind geboren. Vanaf het eerste begin is het kind erfgenaam. Jezus is erfgenaam van Jozef en Maria. De evangelist Matteüs noemt een lange lijst op van voorvaderen. Het kind is zoon van David, zoon van Abraham, erfgenaam van aartsvaders en koningen. Lucas maakt het beeld universeel en zegt: zoon van Adam, zoon van God. Mensen heten kinderen van de Ene en Eeuwige. De apostel Paulus zegt, dat het hem als verrassing is overkomen; hij weet door de geest dat wij kinderen zijn. "En nu we zijn kinderen zijn, zijn we ook erfgenamen van God. Samen met Christus zijn we erfgenamen" (Romeinen 8: 17).

Jezus is erfgenaam in de lijn van de universele belofte aan de eerste mens en van de belofte aan Abraham. Die beloften gelden de aarde en het land. Er is ook de belofte van een onvergankelijk koningschap, het rijk van vrede. Maar de erfenis is niet exclusief. Altijd worden anderen erin betrokken. Samen met Christus zijn we erfgenamen.

Voorbeelden

Door de hele geschiedenis heen zijn er voorbeelden, dat de erfenis exclusief aan iemand wordt toegekend, aan de oudste zoon of aan de door een vader uitverkorene. We vinden in de bijbel verhalen, waarin de zaken worden omgekeerd en de laatste de

eerste wordt. Door Jezus wordt het patroon van voorrechten helemaal doorbroken. Er zijn geen uitsluitingen. Dat is heel revolutionair, want onze wereld is gebouwd op de gedachte, dat de één meer rechten heeft dan de ander. Het optreden van Jezus roept vijandschap op. Want elke bevoorrechte positie wordt door hem aangetast.

Asielbeleid

Nergens kunnen mensen exclusieve rechten laten gelden op land. En zeker niet op grond van volk of ras. Die pretentie heeft geleid tot gruwelijke vervolging.

Ook in het asielbeleid zou het uitgangspunt moeten zijn, dat we de ons gegeven ruimte delen met anderen, die dat nodig hebben. Dan wordt niemand uitgesloten of weggezet.

Er is ook een gelijkenis waarin sprake is van erfgenamen. Als pachters weigeren de vruchten af te dragen, dan verschijnt de zoon. Ze zeggen: hij is de erfgenaam, laten we hem doden, dan worden wij de erfgenamen. Zo denken mensen vaak: wij of de anderen. Het woordje samen kunnen ze niet spellen. En dan vallen er slachtoffers.

Het kind is erfgenaam

verspilling van kostbare grondstoffen, de consumptiedrang. Het lijkt nooit genoeg en de goede aarde wordt beschadigd.

De boodschap van kerst gaat over universele vrede. De wapens van eigen recht, van jalousie en haat zullen zwijgen. Het kind is het woord dat vrede biedt. In onze tijd is God vaak doodverklaard of wordt zijn bestaan ontkend. Erfgenamen—zijn betekent dragers zijn van de levende, van eeuwig leven en eeuwige goedheid, kortom van de vrede voor allen samen.

Bij Lied 472: 4 (het nieuwe liedboek)

*Lieve mensen, allen samen,
zingt nu blij te moede amen,
want wie zijn Gods erfgenamen?
Gij en ik in Jezus' naam!
De herders gingen toen op weg,
Zoals gezegd,
Om Davids Zoon te vinden
en 't woord te zien dat is geschied
en vrede biedt
aan alle mensenkinderen.
Zij kwamen aan in Bethlehem
En hebben Hem gevonden
Die heel de wereld redden zal van zonde.
Davids Zoon, ja Davids Zoon, Gods
vlees en bloed,
Die de mens in nood en dood her-
leven doet.*

KERSTLIED 472

472 Hoor de herders, hoe ze Hem loven

Hoor de herders, hoe ze Hem loven,
hoor de engelen daarboven,
allen die de Heer geloven,
prijs uw koning hemelhoog!
Ons daarbuiten in het veld
een mare vermeld
door Gabriël, Gods bode:
gij herders die uw schapen weidt
wees nu verblijd,
blaas op uw schalmei en Gode;
grote blijdschap, goede tijd,
dat brengen wij bij deze,
voor heel het volk zal deze vreugde wezen.
Zoon van God, o Zoon van God,
in vlees en bloed,
die de mens van nood en dood genezen doet.

Zie de wijzen, hoe ze reizen,
om Gods Zoon met goud te prijzen,
onze Heer eer te bewijzen,
mirre en wierook uit hun paleis.
God onze hoogste majesteit
deed in deze tijd
zijn woord de mensen zoeken.
Een meisje geeft Hem levenslicht
en zie, Hij ligt
gebonden in de doeken,
in de kribbe vindt gij Hem
in Bethlehem ter stede
die zal bevrijden hier beneden.
Zoon van God, o Zoon van God,
in vlees en bloed,
die de mens van nood en dood genezen doet.

Zing nu mede met Maria,
zing nu gloria halleluja,
zing met alle engelen mede

voor de Heer die Jezus heet !
Toen zong het hele hemelkoor
de hemel door:
aan God de Vader ere
en vrede zal van nu voortaan
in Jezus' naam
op aarde gaan regeren.
In de mensen van zijn volk,
heeft God een welbehagen,
nu heeft het aangename uur geslagen.
Zoon van God, o Zoon van God,
in vlees en bloed,
die de mens van nood en dood genezen doet.

Lieve mensen, allen samen,
zing nu blij te moede amen,
want wie zijn Gods erfgenamen?
Gij en ik in Jezus' naam!
De herders gingen toen op weg,
zoals gezegd,
om Davids zoon te vinden
en 't woord te zien dat is geschied
en vrede biedt
aan alle mensenkinderen.
Zij kwamen aan in Bethlehem
en hebben Hem gevonden
die heel de wereld redden zal van zonden!
Davids Zoon, ja Davids Zoon,
Gods vlees en bloed,
die de mens in nood en dood herleven doet.

137, Liedboek voor de kerken

Zie voor toelichting: Compendium bij de 491
Gezangen uit het Liedboek voor de kerken
Amsterdam 1977, blz. 380-382.

Geboorte van Jezus gevierd met vrienden uit Ghana

Arja Smits

Zondag 1 december was er in de Pniëlkerk een vriendschapsdienst met de Nativity Church in La-Accra, Ghana met als thema: 'Awake and keep watch for his coming' (Word wakker en sta op de uitkijk, de Heer komt eraan). In de dienst stonden we stil bij de band met onze broeders en zusters in Ghana, die al negentien jaar bestaat. We lazen dezelfde Bijbelteksten en hebben voor elkaar gebeden. Tijdens de dienst hadden we contact met Ghana via Whatsapp en Facebook. We hebben veel foto's uitgewisseld en meningen, onderwerpen en ideeën uitgewisseld.

Vanuit Ghana hebben wij een groet ontvangen waarin onder meer staat: "De naam van onze kerk verwijst naar de gebeurtenis van de geboorte van Jezus Christus. De Nativity Church in La is zich steeds bewust van haar profetische rol in onze omgeving door de wereld om ons heen bekend te maken met de redding die God brengt in Jezus Christus, die ernaar streeft om alle mensen in Zijn naam samen te brengen."

In de zomer van 2014 hopen wij weer een bezoek te brengen aan Ghana om de vriendschapsband levend te houden. Wilt u/jij mee naar Ghana en betrokken zijn bij het bezoek van de Ghanezen aan Nederland in 2015? Stuur dan een mail, met motivatie, naar Arja Smits: ghanacomite@gmail.com.

* Impressie van de vriendschapsdienst in de Pniëlkerk (foto Ghanacomité PGU).

Anne-Marie Rutgers
Steven Slappendel

De kerstvieringen in Zuidoost starten ook dit jaar op Kerstavond met het kinderkerstfeest.

Het thema dit jaar is: 'Vier Vrouwen'. Hoe zou het zijn gegaan op een verjaardag van Jezus? Misschien keek hij wel met zijn ouders in het familie-fotoalbum waar natuurlijk allemaal bijzondere mensen in voorkomen. Zoals die vrouwen, waarover we in de adventstijd zoveel gehoord hebben. Met alle kinderen uit de Marcus- en Nicolaïkerk gaan we spelen hoe dat gegaan zou kunnen zijn. Dit kinderkerstfeest wordt gemaakt door en voor kinderen en daarom willen wij jullie en jullie ouders, opa's en oma's, vrienden, vriendinnen, burens enz. graag uitnodigen. Na afloop is er voor iedereen warme chocolademelk met een kerstkrans. Het kinderkerstfeest in de Marcuskerk begint om 19.00 uur.

Marcus-Wilhelminawijk

Om 20.30 uur begint de Kerstnachtdienst in de Wilhelminakerk. De Kerstavonddienst is dit jaar om 20.30 uur. Het wordt een feestelijke viering voor jong en oud met veel muziek en een mooi verhaal. Voorganger is ds Marian van Giezen en het orgel wordt bespeeld door Wilfred Folmer.

De Kerstnachtdienst in de Marcuskerk begint om 22.00 uur. Voorganger is ds Hans Koops en het orgel wordt bespeeld door Dorien Schouten. Medewerking

* Kerststal (foto Steven Slappendel).

wordt verleend door de Marcuscantorij en een instrumenteel ensemble onder leiding van Karel Demoet. We lezen Jesaja en Lucas. We zingen bekende kerstliederen uit de Duitse traditie. De cantorij zingt onder andere: 'In Dulci Jubilo' van Dieterich Buxtehude (1637-1707).

De dienst op kerstmorgen om 10.00 uur in de Marcuskerk wordt een feestelijke dienst, waarin ds Hans Koops voorgaat. Het orgel wordt bespeeld door Bram van Oort en medewerking

wordt verleend door de Marcuscantorij onder leiding van Karel Demoet. Vanmorgen ronden we het project af. We lezen Jesaja 52: 7-10 (de vreugdebode) en Johannes 1: 1-14. Uiteraard zingen we ook op deze kerstochtend bekende kerstliederen, maar nu uit de Engelse traditie. De cantorij zingt carols in een bewerking van John Rutter (*1945).

Al zijn de kerstvieringen hiermee achter de rug: de kersttijd loopt nog door. Op 29 december (Onnozele Kinderen) gaat ds B.

Wallet voor in de Marcuskerk. Officieel eindigt de Kerstkring op de achtstedag van Kerst: 1 januari (naamgeving van de Heer).

Nicolaiwijk

In de kerstnacht op dinsdag 24 december gaat ds Dirk Neven voor. Aan deze dienst wordt medewerking verleend door de Nicolaïcantorij, de Cappella di San Nicolai en vocale solisten onder leiding van Ko Zwanenburg, die de Weihnachtscantate van J.S.

Bach 'Christen, ätzt diesen Tag' (BWV 63) zullen uitvoeren. Berry van Berkum bespeelt het orgel. De lezingen zijn uit Titus 2: 11-14, over Gods genade die openbaar is geworden tot redding van alle mensen, en het bekende heilsbericht aan de herders in Lucas 2.

Ook op kerstmorgen 25 december is ds Dirk Neven de voorganger in een feestelijke kerstmorgendienst. Aan de dienst werken mee Karin Basting, fluit, en Carl Daleboudt, trompet, Berry van Berkum, orgel en cantor-organist Ko Zwanenburg. De lezingen zijn bekende lezingen voor kerstmorgen: Jesaja 55: 6-13, over het Woord dat van de Eeuwige uitgaat: 'het zal niet ledig tot mij weerkeren, maar het zal doen wat Mij behaagt, en dat volbrengen waartoe Ik het zend', en Johannes 1: 1-14.

Zondag 29 december is de eerste zondag na Kerst en dan volgen wij de traditie om Lucas 2: 33-40 te lezen. Hierin ontmoeten we twee getuigen. Beiden spreken van de messiaanse beloften die in Jezus vervuld zullen worden: Simeon zegt het kind samen met zijn vader en moeder, maar ziet ook reeds het perspectief van Jezus' levenseinde in het verschiet; Anna herkent in het kind de al zo lang toegezegde bevrijding van Jeruzalem. Naast Lucas staat Jesaja 61: 10-62: 3, een vreugdevolle profetie waarin gesproken wordt over de gerechtigheid van Sion, die de Heer laat uitspruiten. Belofte van voorjaar, midden in de winter... Ds Elly Bakker is de voorganger en Ko Zwanenburg de organist.

Een gezegende kersttijd gewenst.

Kerstnacht in Leeuwenbergh

Vanaf december 2004 organiseert de Stichting Vrienden van Leeuwenbergh goed bezochte kerstnachtvieringen in Leeuwenbergh. In de donkere nacht vóór Kerst worden de 'Eeuwen van Licht' in dit monument opnieuw beleefd. De negende kerstnacht van Leeuwenbergh is dit jaar op 24 december om 22.00 uur.

Ds Arjan Noordhoek

Het middeleeuwse rijksmonument Leeuwenbergh aan de Utrechtse stadssingel is mede door de inzet van buurtbewoners voor cultuur behouden. Dit jaar zal daar de negende kerstnacht plaatsvinden voor buurt en stad.

Medewerking aan deze kerstnachtviering met veel samenzang en na afloop Glühwein, wordt verleend door het damestrio 'Celtic X-mas' (harp, viool en zang), sopraan Esther Burgstra en bariton Evertjan Nagtegaal, het Via Schola Kwartet (solisten van het Leeuwenbergh Vocaal

Ensemble), Reinder Mulder (foto) op piano en Peter Spreeuwiers op het orgel en Rob Hufen, stadsgids, historicus en auteur (over welddoenster Agnes van Leeuwenbergh). Evenals in vorige jaren worden bekende kerstliederen samen gezongen, het kerstevangelie gelezen en zal er een korte overdenking zijn. Het Flentrop-orgel, dat ooit door Albert Sch-

weitzer werd ingespeeld, zal worden bespeeld door Peter Spreeuwiers. Pianist Reinder Mulder begeleidt kwartet en solisten, maar zal ook soleren op de vleugel. De algehele leiding is in handen van ds Arjan Noordhoek, secretaris van de Stichting Vrienden van Leeuwenbergh.

Voor de negende kerstnacht in Leeuwenbergh op dinsdag 24 december gaat de zaal open om 21.00 uur. Het aantal plaatsen is beperkt tot een maximum van driehonderd bezoekers, dus vroeg komen wordt aangeraden. De toegang is vrij, wel is er een collecte aan de uitgang.

Jacques Tange, Madonna met kind.
<http://www.facebook.com/vAQHCTeXLAQFOCRVA-2pAtJc4xUH5Tns5wSxjb1u7E-qB9IHg/www.jacquestange.com/>

Leeuwenbergh door J.H. Verheijen (1778-1846).

* Geboorte van Christus, ca. 1410, schilder onbekend, Middel-Rijn (foto: Museum Catharijneconvent).

Festival van lezingen en liederen

Het Festival van negen Bijbellezingen en kerstliederen (Lessons and carols) wordt in de Engelse Kerk van Utrecht traditioneel gevierd op de vierde zondag van Advent, de zondag voor Kerst. Behalve bekende liederen en carols heeft het koor van Holy Trinity Anglican Church dit jaar weer een paar nieuwe aan haar repertoire toegevoegd zoals 'Joys Seven' gearrangeerd door

John Morehen en 'What sweeter music' een gedicht van Robert Herrick dat op muziek is gezet door John Rutter. Voor u zijn er veel bekende liederen mee te zingen, waaronder 'Once in royal David's city', 'O come all ye faithful' en 'Hark the herald angels sing'. De dienst is op zondagavond 22 december en begint om 20.00 uur. U bent van harte welkom.

De toegang is gratis; er wordt een collecte gehouden tijdens de dienst. Holy Trinity Anglican Church is gelegen aan het Van Limburg Stirumplein, vlakbij het Wilhelminapark. Er is voldoende gratis parkeergelegenheid (p/c 3581KE). De bushalte van lijn 8 is op de Burgemeester Reigerstraat en die van lijn 4 bij het Rosarium.

An alternative Festival of Lessons and Carols in de Janskerk (EUG)

Op kerstavond, 24 december om 23.00 wordt in de Janskerk een viering gehouden geïnspireerd op het traditionele Festival of Nine Lessons and Carols. Maar, zoals dat wel eens vaker gaat in de EUG, is het net even anders. Hoe anders? Wees van harte welkom om het mee te beleven! Zie ook www.eug-janskerk.nl.

Weihnachtscantate in de Nicolaïkerk

Steven Slappendel

In de kerstnachtdienst in de Nicolaïkerk klinkt de Weihnachtscantate 'Christen, ätzet diesen Tag' (BWV 63) van Johann Sebastian Bach (1685-1750).

Het is de eerste kerstcantate die Bach schreef. De cantate stamt uit de tijd dat Bach werkzaam was aan de Slotkapel te Weimar (1708-1717). Het is een bijzonder feestelijke cantate, vergelijkbaar met het Weihnachtsoratorium. De cantate heeft net zoals zijn andere cantates voor grote feesten een uitgebreide bezetting met vier vocale solisten, koor, vier trompetten, vier houtblazers, pauken en strijkers, orgel en klavecimbel.

Bach hield van deze cantate. Hij programmeerde deze cantate opnieuw tijdens zijn eerste Kerst in Leipzig (1723). We weten zeker dat Bach de cantate minimaal drie

* Nicolaïcantorij en Cappella di San Nicolai met vocale solisten tijdens de Kerstnacht 2012 (foto Steven Slappendel).

maal tijdens zijn leven heeft uitgevoerd. De epistellezing is Titus 2: 11-14 en het evangelie is uit Lukas 2: 1-20. Tijdens de kerstnachtdienst zingen we met elkaar ook bekende 'oude' liederen uit nieuwe liedboek.

Voorganger in deze dienst is ds Dirk Neven. Medewerking wordt verleend door de vocale solisten Esther Putter, sopraan, Dorien Lievers, alt, Henk Gunne-man, tenor, Erks Jan Dekker, bas, de Cappella di San Nicolai en de Nicolaïcantorij onder leiding van Ko Zwanenburg en Berry van Berkum, orgel.

Kerstmusical kinderen in doopsgezinde kerk

Dinsdagavond 24 december voeren de kinderen van de doopsgezinde kerkdienst weer een kerstmusical op! De titel van de kerstmusical is dit jaar 'Het baken in de kerstnacht'. Wat een baken precies is wordt tijdens de kerstmusical vanzelf duidelijk. Het verhaal speelt zich af in een schattig dorpje aan de kust. Er wonen vissers die regelmatig op zee zijn. Het licht van de vuurtoren wijst ze altijd weer de weg naar huis. Dit jaar gebeurt er iets naars. Een paar dagen voor kerst gaat het licht van de vuurtoren plotseling uit. Anna en Otto maken zich zorgen. Zullen de vissers dit jaar wel op tijd thuis zijn voor kerst?

Iedereen wordt van harte uitgenodigd om op kerstavond te ontdekken hoe Nick en Penny dit dilemma op een prachtige manier oplossen. De musical begint om 18.00 uur, in het kerkgebouw van de Doopsgezinde Gemeente Utrecht, Oudegracht 270.

Kerst in de Domkerk

Ook dit jaar is er van alles te beleven met en rondom Kerst in de Utrechtse Domkerk. Zo staat er vanaf tot en met 6 januari een levensgrote kerststal in de kerk.

Op kerstavond 24 december vindt om 17.00 uur de kerstvesper plaats. Om 19.00 uur is de Kinderkerstnachtdienst. Voor deze dienst heeft men een (gratis) toegangskaart nodig. Deze kunnen worden afgehaald bij de ontvangthalie in de kerk. Om 22.30 is de kerstnachtdienst. De kerk gaat dan open om 22.00 uur.

Op kerstochtend, 25 december om 10.30 uur vieren we het Hoogfeest van Kerst. Er is dan voor de kinderen een apart programma. In de diensten gaan voor: ds Netty de Jong-Dorland en drs. Conny van Lier; de Domcantorij staat onder leiding van Remco de Graas, organist is Jan Hage.

De kerk is, net als alle anderen dagen van het jaar, ook in deze periode dagelijks open. Zie ook: www.domkerk.nl.

Driekoningen voor kinderen in de Domkerk

Op zondag 5 januari staan we in de Domkerk stil bij het verhaal van Driekoningen. Op dit feest denken we aan de drie koningen die op zoek waren naar het koningskind. Ze vonden het kind Jezus in Bethlehem en brachten het geschenken.

In de dienst kun je meelopen in de optocht achter de ster aan en geschenken voor Jezus in de kerststal leggen. Kom ook op zondag 5 januari als koning of koningin verkleed naar de kerk! Welkom op zondag 5 januari om 10.30 uur in de kerk.

Beleef het kerstverhaal in Museum Catharijneconvent

Tot en met 5 januari staat Museum Catharijneconvent in het teken van Kerst. Er is van alles te doen en te zien voor jong en oud. Bekende Nederlanders lezen hun favoriete kerstverhaal. De achttiende-eeuwse Napolitaanse kerststal is weer in volle glorie te bewonderen.

Ook de kinderen hoeven zich niet te vervelen. Voor hen zijn er allerlei activiteiten als het levensgrote spel 'Reis mee naar Bethlehem', een kerstspeurtocht en ze kunnen zich verkleden als Jozef en Maria en plaats nemen in de kerststal met echte dieren. De prijs van een kerstkaartje is vijf euro. Met de museumkaart is de toegang gratis. Aanmelden voor de activiteiten via www.catharijneconvent.nl.

Tijdens de kerstvakantie is er meer keren per dag een voorstelling van theatergroep Aluin. Drie acteurs nemen de bezoekers op grappige en ontroerende wijze mee in het kerstverhaal. Het optreden is geschikt voor de hele familie.

Op eerste kerstdag is er een theatervoorstelling voor volwassenen. Acteur en theaterproducent Paul van Soest speelt 'De man van Madonna'. Hij heeft het kerstverhaal bewerkt tot een theatersolo vol humor en tragiek.

De unieke collectie kerststallen van het museum staat tentoongesteld op de tentoonstelling 'Feest! Weet wat je viert'. De symboliek en traditie van het kerstverhaal worden uitgelegd aan de hand van kunstvoorwerpen. Wat is de betekenis van de ster en de geschenken van de drie koningen. Wat is de symboliek achter de kerstboom? Voor kinderen is er een kerstspeurtocht. Ook kunnen ze het levensgrote spel 'Reis mee naar Bethlehem' spelen, waarbij ze zelf als pion fungeren. Of ze kunnen zich verkleden als Jozef of Maria en plaatsnemen in de kerststal. In de kerstvakantie staan er echte dieren in. Meer hierover in de vorige Kerk in de Stad (jongerenpagina, 6).

'Beleef het kerstverhaal!' is alle dagen geopend, behalve op 1 januari. Tot 5 januari is tevens nog te zien in Museum Catharijneconvent, de tentoonstelling 'Vormen van

* Maria en kind en Jozef uit een Napolitaanse kerstgroep, achttiende eeuw (foto Museum Catharijneconvent).

Verdraagzaamheid. Religieuze (in) tolerantie in de Gouden Eeuw' (zie recensie over deze expositie in Kerk in de Stad van 22 november). Doorlopend in het museum zijn er exposities van goud en zilver in de Schatkamer, Middeleeuwse Meesterwerken in de Rafter, Utrecht als culturele hoofdstad van de Middeleeuwen in de Utrechtzalen, de geschiedenis van het christendom in Nederland in de Kloostergangen en alles over onze feestdagen in: 'Feest! Weet wat je viert'.

(persbericht)

Volkskerstzang Jacobikerk

Zondag 22 december, 15.00 uur

Voorganger Ds. A.J. Zoutendijk
Schriftlezingen Zusters Augustinessen
Begeleiding Chr. Muziekvereniging De Bazuin
Koor Jacobikoor Santiago
Organist Gerrit Chr. de Gier

Met speciaal kindergedeelte

Kerk open vanaf 14.30 uur. Jacobikerk, St. Jacobsstraat 171, Utrecht, www.jacobikerk.nl

Jaap Boeschoten

Op eerste kerstdag, om half vier in de middag, zingt de Schola Davidica in de Janskerk het 'festival van lessons and carols'.

Over het wonder van Kerst kun je beter zingen dan praten of redeneren en dat zingen doen we dan ook veel en graag in de kersttijd. Een van de meest bezochte (en tegenwoordig beluisterde of bekeken) vormen waarin dit gebeurt, is het 'Festival of Lessons & Carols' dat sinds 1918 jaarlijks worden gehouden in King's College in Cambridge, Engeland. De laatste jaren vinden dit soort vieringen steeds meer over de gehele wereld plaats, ook hier in Nederland.

Standaard begint dit Festival in King's College met de bekende Carol 'Once in Royal David's city', het eerste couplet gezongen door een van de trebles, een jongenssopraan. En altijd wordt er een speciaal voor de gelegenheid geschreven nieuw koorwerk uitgevoerd. Deze viering is dus dan altijd een mengsel van oude bekende en nieuwe verrassende muziek.

Ook klinken oude en nieuwe teksten, uit de Bijbel en uit onze moderne tijd. Maar altijd gaat het om de verwondering over die bijzondere gebeurtenis: de geboorte van een kind, op zich al een ontroerend wonder. En dan dit Kind, dat zowel een vervulling van oude beloften moet zijn als hoop voor de toekomst. De Schola Davidica zingt op

Het Kind

*De wijzen uit het oosten
vol verwachting
met bonzen hart
op reis
naar wie?*

*de heldere gids
aan de hemel
weet de weg*

*volg mijn licht
in het donker van de woestijn
maar zwijg
voor de viervorst Herodes*

*zij volgen
de hemelster
tot buiten Jeruzalem*

*daar waar niemand
zoekt
in een boerenherberg
in een oude stal
ligt een koningskind
in een voerkrib*

*kniel neer
met goud*

*wierook en mirre
bij de geur van hooi
en dieren*

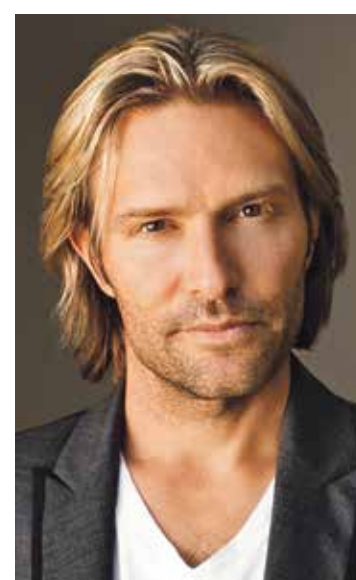
*stilte alom
aanbidding en eer
voor deze koning*

Eddy Lie

A Festival of Lessons & Carols in de Janskerk

* Schola Davidica (foto's Hans Nijman).

* Eric Whitacre.

Eerste Kerstdag dit 'Festival of Lessons & Carols' in een waarschijnlijk stampvolle Janskerk. Er klinken bekende carols als 'O little town of Bethlehem', 'Ding, dong, merrily on high' en natuurlijk sluiten we af met

'Hark! The herald angels sing' van Mendelssohn. Maar daarnaast worden ook nieuwere kerstliederen gezongen van John Rutter en Bob Chilcott, of moderne bewerkingen van oude kerstliederen.

Eric Whitacre

Heel bijzonder is het koorwerk 'Lux aurumque' van de Engelse componist Eric Whitacre dat de Schola dan zingt. Allereerst is de tekst al bijzonder. Vaak zijn de woorden van een oud lied oorspronkelijk in het Latijn en maken we daarvan eventueel een vertaling. Hier is het net andersom gegaan. De Latijnse tekst van het werk is een vertaling van een kort Engels gedicht 'Light and Gold' van Edward Esch (geb. 1970). De muziek is geschreven in 2000 in opdracht van de Master Chorale van Tampa Bay. Eric Whitacre maakte een bewerking voor blazers, voor mannenkoor en voor vierstemmig koor, wat de Schola Davidica zal zingen. De 48 maten tellende partituur geeft aan: 'Adagio, molto legato' en moet dus zeer ingehouden en langzaam gezongen worden. Alle partijen zijn gesplitst en af en toe komt er een sopraanpartij boven het koor uit. De componist schrijft: "Als de harmonieën zuiver gezongen worden, gaat het werk glinsteren en stralen. Het is een zacht, bijna gefluisterd werk, met diepe en

warmer harmonieën, ongewone ritmes die samen een bijzondere klankpatroon weven."

Heel bijzonder is Whitacre's project 'Virtual Choir'. Hij heeft in 2011 via internet 185 individuele zangers uit twaalf landen tegelijkertijd achter hun computer zijn Lux Aurumque laten zingen en zo een immens koor gevormd dat door de internationale samenstelling nog intenser de wereldwijde boodschap vormgeeft. De You-Tube film van deze uitvoering is de afgelopen jaren al meer dan drie miljoen keer bekeken.

Kom op tijd

Kom ook op eerste kerstdag naar de Janskerk voor een bijzondere kerstervaring. Luister mee naar de lezingen van het verhaal van God met mensen en zing mee met de aloude bekende en verrassende nieuwe carols. Zo samen met vele anderen en met prachtige muziek wordt het dan echt Kerstfeest.

Het koor staat onder leiding van Lisette Bernt, het orgel wordt bespeeld door Jan Hage. Toegang is gratis en bij de uitgang is een collecte.

Let op! De aanvang is om 15.30 uur! De deuren gaan open om 15.00 uur. Kom op tijd want de kerk wordt heel vol.

Vespers in Zuidoost

Op zondag 1 januari is er om 17.00 uur een orgelvesper in de Nicolaïkerk. Voorganger is ds Kees Bouman en medewerking wordt verleend door leden van de vesperscantorij onder leiding van Ko Zwanenburg.

Organist Berry van Berkum. In het psalmengebed klinkt Psalm 84 en we lezen de tweede brief van Johannes. Tot vier keer toe spreekt Johannes over waarheid. De vraag is dan natuurlijk wat de inhoud van die waarheid is. Dat wordt niet uitgesproken, hoewel? Als het om leugen gaat, is de inhoud daarvan "de komst van Jezus Christus als mens niet belijden". Waarheid is niet zozeer een gedachte, een overtuiging, waarheid is een persoon, deze Persoon. Hem, Zoon van God, als mens belijden, betekent dat zin en bestemming van mijn leven, van alle geschiedenis, niet bij mij begint, bij menselijke inzet, maar bij Hem. De weg naar de toekomst, wordt niet omgeven door onze goede bedoelingen maar door Gods bedoelingen, door zijn belofte. Vandaar ook dat de rode draad in die belofte wordt genoemd: de liefde. Zonder liefde geen waarheid, geen weg waarop je als mens of kerk of samenleving verder komt. Van Dietrich Buxtehude (1637-1707) klinkt het Magnificat primi toni.

René van Bommel

Op zaterdag 30 november hebben de Utrechtse kerken de Advent feestelijk ingeluid met een sfeervolle adventsmarkt in de gangen van de Pandhof van de Domkerk.

Na een moment van aandacht door ds Netty de Jong-Dorland van de Domkerk werd de grote kerstboom aangelicht, gevolgd door een feestelijke luiding van de klokken van de Domtoren. Verschillende kinderkoren zongen hun liederen. Op de markt kon je kerst- en adventsartikelen, zoete en hartige hapjes, chocomel en glühwein, vele kerstcadeautjes met inhoud, adventskransen en kaarsen kopen. Het was mogelijk een kerstgroet te sturen naar gevangenen in de stad en er was volop informatie over de kerstactiviteiten in de Utrechtse kerken. De markt werd drukbezocht en er heerste een gezellige en ontspannen sfeer. Een goede opmaat voor het jaar 2014, dat door de Protestantse Gemeente Utrecht is uitgeroepen tot missionair jaar: hoe zijn we met geloof, hoop en liefde present in de stad? Wie weet is hiermee een nieuwe traditie geboren.

Adventsmarkt en adventsluiding in de Pandhof van de Domkerk

* Sfeervolle adventsmarkt (foto's René van Bommel).

Protestantse Gemeente Utrecht
Algemene Kerkenraad

Open brief aan alle lezers van Kerk in de Stad

Utrecht, december 2013

Onlangs ontvingen alle lezers van Kerk in de Stad een verzoek om een bijdrage ter bestrijding van de kosten van het blad. Veel mensen hebben gehoor gegeven aan deze oproep, maar er zijn ook lezers afgehaakt. Eind 2004 is met de Algemene Kerkenraad afgesproken dat Kerk in de Stad vanaf januari 2005 toegezonden wordt aan alle leden die bijdragen aan de Aktie Kerkbalans. Dit is echter niet langer haalbaar, want de financiële situatie van de PGU is sindsdien ingrijpend gewijzigd. Wij zien ons dus genoodzaakt om heldere keuzes te maken. Dit houdt ook in, dat er gestreefd wordt naar een sluitende begroting voor Kerk in de Stad, het liefst nog dit kalenderjaar. Inmiddels is er al heel wat bespaard op de kosten van redactie, drukwerk en verzending.

Betrokken

Kerk in de Stad is een kerkblad dat wordt gewaardeerd en aanslaat, waar buitenstaanders niet zonder jaloezie naar kijken. Het betreft de gemeenteleden over de wijkgrenzen heen bij de kerk in onze stad, informeert over boeiende ontwikkelingen en activiteiten, reikt stof tot nadenken aan en is een podium voor meningen over onderwerpen die ons als kerk aangaan. De redactie wil er alles aan doen om deze kwaliteiten te behouden. Niet alleen als digitaal blad, maar juist ook in de papieren versie, die je makkelijk ter hand neemt en die voor veel (oudere) gemeenteleden nog steeds onmisbaar is.

Advertenties

Willen we het blad in de huidige vorm behouden dan betekent dat, dat de Protestantse Gemeente Utrecht als uitgever van dit blad meer inkomsten moet verwerven. Dat lukt niet zonder uw hulp. Enerzijds gaan wij op zoek naar meer inkomsten uit advertenties, anderzijds rekenen we op u als lezer. Hebt u nog geen bijdrage overgemaakt, dan verzoeken wij u dit alsnog te doen. Ook hogere (en desnoods lagere) bedragen dan de voorgestelde dertig euro voor een jaarabonnement zijn welkom.

Ondersteuning

In het verleden hebben veel abonnees al een flinke duit in het zakje gedaan, door een (vrijwillige!) bijdrage voor Kerk in de Stad over te maken. Daar zijn wij ons terdege van bewust. Voor hen is deze oproep dan ook zeker niet bedoeld. Wij zijn deze lezers erkentelijk voor hun jaarlijkse donatie en vertrouwen erop dat zij Kerk in de Stad op dezelfde wijze zullen blijven ondersteunen. Dat veel abonnees waarde hechten aan dit blad is te zien aan de – zij het nog lichte – groei in betalingen. Onze hoop is, dat deze trend doorzet na deze boodschap.

Suggesties

De Algemene Kerkenraad en de redactie blijven ernaar streven een blad te maken voor zoveel mogelijk kerkleden in Utrecht. Een blad waar u zich allen bij thuis voelt. Wij hopen van harte dat u daar achter staat en met uw bijdrage, klein of groot, de uitgave van Kerk in de Stad als veertiendaags blad mogelijk blijft maken. Uiteraard staan zowel de redactie als de uitgever open voor suggesties en wensen om ons aller kerkblad (nog) mooier te maken!

Alle lezers wensen wij gezegende kerstdagen en een in alle opzichten goed 2014!

René van Bommel
voorzitter Algemene Kerkenraad

Arie Moolenaar
voorzitter redactie Kerk in de Stad

Bachcantate en Villa Lobos in Geertekerk

Op zondag 5 januari wordt in de Geertekerk om 19.30 uur de Bachcantate 'Sehet, welch eine Liebe hat uns der Vater erzeiget' (BWV 64) uitgevoerd. Solisten zijn: Margie Post (sopraan), Merlijn Runia (alt), Jan Hilbert (bas). Koor en orkest staan onder leiding van Gerrit Maas. Behalve de Bachcantate wordt op deze eerste zondag van het jaar ook het bekende werk Bachianas Brasileiras nr. 5 (1945) van de Braziliaanse componist Heitor Villa-Lobos uitgevoerd. Dit stuk is geschreven voor minimaal acht celli en sopraan (Margie Post). De delen zijn: Ária en Dança. De toegang is gratis, na afloop is er een collecte.

Afscheid van de Pniëlkerk

Henno Willering

Eind december neemt de wijkgemeente West afscheid van de Pniëlkerk en verhuist naar de Wijkplaats. Net als het verlaten van de Triumfatorkerk (afgelopen september) is dit een maatregel om te komen tot een financieel gezonde situatie en tegelijkertijd geld vrij te maken om enkele jaren extra te kunnen investeren in 'menskracht'. Bovendien kan er zo nauwer samengewerkt worden met de missionair-diaconale activiteiten van de Wijkplaats. De Pniëlkerk is verkocht aan de Chinese Christelijke Gemeente in Nederland. De laatste dienst van de wijkgemeente in dit markante gebouw zal zijn op zondag 29 december om 10.00 uur. Een week later – zondag 5 januari – is de feestelijke start op de nieuwe locatie (Joh. Camphuisstraat 101). Een terugblik op de historie van de Pniëlkerk volgt waarschijnlijk in Kerk in de Stad van 24 januari.

ALEID WOLFSEN NA 31 DECEMBER GEEN BURGEMEESTER MEER

“Ik ben gevoelig voor het koeioneren van mensen”

Vanaf 1 januari middernacht is Aleid Wolfsen geen burgemeester van Utrecht meer. Werend Griffioen zocht hem op in zijn werkkamer. De Bijbellessen uit zijn jeugd vormen nog altijd zijn drijfveer om goed te doen. “Iets te kunnen betekenen voor de mensen in de stad maakt mij dankbaar. Een terminale kankerpatiënt was voorgedragen voor een lintje. Volgens de regels zou ze moeten wachten tot Koningsdag. Maar dan vraag ik het ministerie om een uitzondering te maken, zodat ze de onderscheiding nog bij leven ontvangt. Zulke persoonlijke contacten ga ik missen.”

Werend Griffioen

“Mijn rol als burgervader vind ik mooier dan ik had verwacht. Het formele overleg vergt veel tijd. Maar het contact met individuele mensen vind ik toch wel het meest bijzonder. Ik kom bij zoveel mensen en instanties over de vloer. Elke dag is er wel iets unieks, waarbij ik denk: wat bijzonder dat ik hier bij mag zijn en dat dit in mijn gemeente gebeurt. Ik zie het als snoepjes van de dag.”

Neem zo'n evenement als de Singelloop. De saamhorigheid, de geweldige sfeer en dat allemaal voor een goed doel als het Reumafonds. Ja, de mensen reageren verrast als ze zien dat de burgemeester zelf ook meeloopt. Ik voel dat ik er dan helemaal bij hoor. Jammer genoeg kon ik dit jaar niet meedoen door een blessure.”

“In de tijd dat het referendum voor de nieuwe burgemeester werd gehouden maakte ik zwerftochten door de stad en heb ik gelogeerd bij mensen thuis. Tijdens die gang door Utrecht ben ik ook veel eenzaamheid tegengekomen. Die heeft me naar de keel gegrepen. Ik werd ook ontroerd door de inzet van medeburgers die op bezoek kwamen bij eenzame mensen en hen hielpen om ze de weg te wijzen naar instanties of om hun administratie op orde te brengen.”

Kerst en eenzaamheid

“Ja, nu met de Kerst schrijnt die eenzaamheid extra. Je moet er vooral op kerstavond zelf zijn, dat is het momentum voor iedereen. In plaats van iets voor de eenzamen te organiseren tussen Kerst en Nieuwjaar door. Ik heb enorme waardering voor de vrijwilligers, maar tijd opofferen als je liever met je eigen familie Kerstavond had gevierd is wel een extra.”

“Het welzijnswerk verandert. Er is een tendens dat mensen meer zelf de kar gaan trekken. Daarmee zijn mensen niet per se slechter af. Onlangs nog spraken bewoners in Oudwijk zich uit om zelf de schouders te zetten onder het behoud van hun wijkcentrum. Prachtig. De gemeente stuurde vroeger welzijnswerkers de wijken in, tegenwoordig starten mensen zelf iets op en komt de gemeente in actie als er ondersteuning gewenst is. In die zin is welzijnswerk nu sterker gericht op het activeren van mensen. Wil je de wijk beter maken, dan moet je zelf de handen uit de mouwen steken.”

Kerken en hun rol

“Maar het is ook een kwetsbare situatie. Van ouderen kun je niet altijd verwachten dat ze in staat zijn om in actie te komen. Dus aan de ene kant moet de gemeente bezuinigen, aan de andere kant moet ze er ook voor zorgen dat er geen mensen buiten de boot vallen. Kerken kunnen daarin een belangrijke rol spelen om aan de bel te trekken. In de haarvaten van de samenleving, in kerken en maatschappelijke instellingen, kom je op het oog gewone mensen tegen die heel bijzonder blijken te zijn. Niet om onnodig vriendelijk te doen tegen u, maar ik vind kerken oprecht van zeer groot belang voor de samenleving.”

“Natuurlijk moet de overheid wel de scheiding tussen kerk en staat in acht nemen. Dat we als gemeentebestuur de kerken korten op de onderhoudssubsidie heeft te maken met het feit dat we echt minder geld hebben. Bovendien werden kerken bevoorrecht ten opzichte van andere particuliere instellingen. Met het terugbrengen van de subsidie hebben we dit gecorrigeerd. En let wel: via de WMO-regelingen stellen we kerken in

staat hun diaconale en sociale doelen te realiseren. Al met al worden kerken zeker niet benadeeld.”

“Religie is voor heel veel mensen een belangrijke drijfveer om te doen wat ze doen. De naastenliefde vormt een belangrijke basis om waarden als solidariteit en gemeenschapszin vorm te geven.”

Levenshouding

“Je bent full-time burgemeester. Het is in die zin meer een levenshouding dan een baan. Daarin beweeg je tussen uitersten, van positief tot negatief. Ik kan soms heftig boos worden als het misgaat in een situatie maar ben ook oprecht blij als dingen goed gaan. Helaas komen de positieve gevallen veel minder in het nieuws. Neem het homostel Hans en Ton dat is weggepest uit Leidsche Rijn. Dat had absoluut beter gekund. Wat daar gebeurde, is een schande. Maar het gaat ook heel vaak goed. Dat we effectief kunnen ingrijpen bij discriminatie of geweld tegen homo's. Ik heb hier in mijn werkkamer bloemen van homostellen gehad die me bedankten voor mijn aanpak.”

“Wat aan mij kleefte aan negatieve reputatie door berichtgeving over mijn woonkosten en onjuiste declaraties berust op beeldvorming, niet op feiten. Of ik vrouwen heb kunnen geven aan de inwoners van Utrecht? Dat is aan de mensen om te beoordelen. Ik heb mijn best gedaan.”

Ik ben als kind door de Bijbel onderwezen in goed en kwaad. Dat morele kompas is mijn houvast in het leven.

*Aleid Wolfsen: ...”De overheid hoort neutraal te zijn en niemand voor te trekken”... (foto Humphrey Daniel).

Ik beschouw solidariteit met de zwakken in de samenleving als een synoniem voor de christelijke naastenliefde.

“Weet u waar ik echt een kick van krijg? Dit artikel uit *Trouw*, een onderzoek van mei dit jaar naar de meest populaire steden om te wonen. Daarin staat Utrecht op nummer één. Daar ben ik echt zo trots op! Utrecht is een zeer sociale stad waar allerlei groepen optimaal tot hun recht komen. We zijn erin geslaagd om Utrecht veiliger te maken. Dit resultaat moeten we koesteren en bewaken.”

SGP-kiezers

“Ik ben opgegroeid in Oldebroek, in een regio die je het best kunt omschrijven als een mengelmoe van levensovertuigingen. Van zwaar christelijke SGP-kiezers tot rooms-katholieken tot seculiere PvdA'ers. Die verscheidenheid zag je terug in de gemeenteraad en dat heeft mijn politieke denken gevormd.”

“Ik weet nog hoe boos ik was toen de subsidie voor geestelijke vorming in het openbaar onderwijs werd ingetrokken. Want ook de humanisten vroegen om geld. Dat was voor de christelijke partijen een brug te ver. Ik zat toen nog niet in de gemeenteraad maar heb me er wel heel druk over gemaakt. De overheid hoort neutraal te zijn en niemand voor te trekken.”

“Ik ben ook gevoelig voor het koeioneren van mensen. Ik ben zeer voor de vrijheid van meningsuiting. Het is goed dat er ruimte is voor godslastering. Alleen God zelf bepaalt of Hij zich beledigd voelt. Je moet in dit land tegen een grap en tegen een stootje kunnen. Dat zeg ik ook altijd tegen immigranten

bij hun naturalisatie. Maar zodra je mensen wegzet omwille van hun geloof, ze echt beledigt, ga je een grens over. Godsdienst of een levensbeschouwing zit bij mensen zo dicht op hun huid of in hun hart dat ze ontzettend geraakt kunnen worden.

Losgezongen

“Ik kom uit een *mainstream* protestants gezin. Alles meegemaakt, catechese, zondagsschool, kerkgang, jongelingenvereniging. Maar uiteindelijk ben ik losgezongen van de kerk. Zonder rancune overigens. Het was een vrolijke beleving van het geloof bij ons thuis. Ik ben als kind door de Bijbel onderwezen in goed en kwaad. Dat morele kompas is mijn houvast in het leven. Ik geloof dat ieder mens ter wereld komt met een besef van goed en kwaad. De bioloog Frans de Waal stelt dat ook dieren dat hebben. Ik beschouw solidariteit met de zwakken in de samenleving als een synoniem voor de christelijke naastenliefde.”

“Burgemeester ben ik tot 31 december middernacht, pas daarna niet meer. In januari ga ik lekker op de bank zitten om dan eens terug te kijken. Ik wil meer tijd gaan besteden aan mijn echtgenoot, aan muziek en lezen en aan mijn functies in diverse besturen. En ik blijf in Utrecht wonen. De stad heeft mijn hart veroverd.”

(Dit interview stond eveneens in het decembernummer van het *Martinus Magazine*, van de katholieke St. Martinusparochie).

Of ik vertrouwen heb kunnen geven aan de inwoners van Utrecht? Dat is aan de mensen om te beoordelen. Ik heb mijn best gedaan.

Protestantse Gemeente Utrecht Algemene Kerkenraad

UITNODIGING

Alle medewerkers en gemeenteleden van de Protestantse Gemeente Utrecht en alle andere kerkelijk meelevende inwoners van de stad en haar omgeving zijn van harte welkom op de

NIEUWJAARSRECEPTIE

op **woensdag 8 januari 2014** van 19.00 tot 21.00 uur in de Janskerk, Janskerkhof 26, 3512 BN.

Tijdens een hapje en drankje is er de gelegenheid elkaar te ontmoeten. René van Bommel, voorzitter van de Algemene Kerkenraad, neemt ons mee terug naar 2013 en zal ook een blik werpen op 2014.

Wij hopen u op 8 januari te ontmoeten!

Met vriendelijke groeten,

René van Bommel
Voorzitter Algemene Kerkenraad

De Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) bestaat uit de wijkgemeenten:
Citypastoraat Domkerk, EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk), Jacobikerk, Marcus-Wilhelmina, Nicolaïkerk, Nieuwe Kerk, Tuindorperkerk, Johannescentrum, Priëlkerk-Triumfatorkerk, (Zuilen Bethelkerk en Oranjekapel).
Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht. T 030 2737 540
E bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.nl | www.pgu.nu

Protestantse Kerk

kerk in de stad, kerk vóór de stad

Stichting Vrienden van Leeuwenbergh organiseert

Kerstnacht in Leeuwenbergh

dinsdag 24 december 2013

22:00 uur (deur open 21:00 uur)

Leeuwenbergh
Servaasbolwerk 1a Utrecht

Esther Burgstra, sopraan – Evert Jan Nagtegaal, bariton
Via Schola Kwartet
'Celtic X-mas' (zang, harp en viool)
Reinder Mulder, piano – Peter Spreeuwiers, orgel
Rob Hufen Hzn (stadsgids, historicus)

leiding ds. Arjan Noordhoek

toegang vrij (collecte bij uitgang) maximaal 300 bezoekers
www.leeuwenbergh.org

**advertenties@
protestant-utrecht.nl.**

Boerderij Mereveld PARTY & EVENEMENTENVERZORGING SINDS 1938

**BRUISENDE BEDRIJFSEVENEMENTEN
ROMANTISCHE HUWELIJSFEESTEN
VERRASSEND ENTERTAINMENT
STIJLVOLLE BUFFETTEN EN DINERS**

Boerderij Mereveld ademt de sfeer van het landelijk leven van rond het jaar 1900 en ligt toch op slechts enkele minuten van Utrecht-centrum. Zoekt u naar een sfeervolle locatie waar vakmanschap en creativiteit het succes van uw bedrijfsfeest, bruiloft of diner garanderen? Wij heten u van harte welkom!
Capaciteit 25-500 personen, parkeren geen probleem, makkelijk te bereiken

Inlichtingen of documentatie?

Belt u ons:

Tel. 030 - 251 47 80 Fax 030 - 254 34 23

Mereveldseweg 9 3584 LH Utrecht

www.boerderijmereveld.nl

'T HANDWERKHUIS

Folklore stoffen

Breimode

Borduren

Kant en band

Kaarten maken

Kleinvak artikelen

GRATIS af te halen borduurcatalogus!!

Broerswetering 5

3752 AL Spakenburg Tel: 033 - 298 24 37

Poeliersbedrijf JOH. VAN LEEUWEN

Amsterdamsestraatweg 308 - Tel. 2444053
Burg. Reigerstraat 49 - Tel. 2514809
Biltstraat 88 - Tel. 2718890
Plesmanlaan 154, Maarssen - Tel. 0346 - 556461

Te zien en
te koop
inter-
nationale
topkollektie
meubelen

Utrecht heeft nu de
meubelzaak waar het al jaren
recht op heeft.

Maar liefst 1000 m2
topklasse, zorgvuldig voor u
geselecteerd.

Klaarenbeek

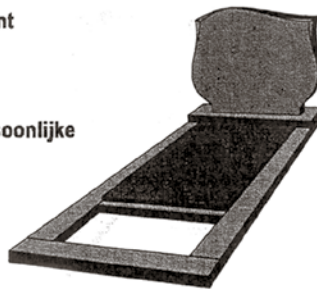

BURG. REIGERSTRAAT 14
TEL. 2513123

TAPIJT EN GORDIJNEN

**STEENHOUWERIJ
JONGERIUS**

- een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- complete verzorging van vergunning tot plaatsing

Schaverijstraat 59,
3534 AS Utrecht,
tel. 030-2444004

www.steenhouwerij.nl

Omdat ieder persoon
bijzonder is...

barbara
uitvaartverzorging

Tel. (030) 296 66 66 **barbarauitvaart.nl**
Egginklaan 51 Utrecht Nieuwe Vaart 5 Vleuten

Citypastoraat Domkerk

Met Kerst is het altijd weer top-drukte in de kerk vanwege de grote belangstelling voor de verschillende kerkdiensten die er zijn. Als kerk in het hart van de stad vinden we het fijn dat zo velen de geboorte van Jezus met ons willen vieren. De functie van Open Dom komt in zulke dagen op bijzondere wijze tot uiting. Welkom bent u ook bij de vesper op Oudejaarsavond om 19.00 uur. De vesper, een moment van inkeer en verstillings is een mooi moment om het jaar af te sluiten. Hetzelfde geldt voor het ochtendgebed om 10.30 uur op nieuwjaarsdag. Welkom!

Ook in deze periode gaan de gebedsgebeden gewoon door. Het ochtendgebed op maandag om 7.00 uur, de middaggebeden om 12.30 uur en de vespers op zondag en woensdag om 19.00 uur. Weet u welkom om ook op deze wijze de lofzang en de gebeden gaande te houden.

EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk)

In de adventstijd hebben we ons laten leiden door de profetieën van Jesaja. In deze cyclus 'visioenen van vrede' leven we zo naar het feest van Jezus' komst toe. Met visioenen die doorzicht geven op nieuwe mogelijkheden voor het leven en samenleven. Deze visioenen heeft het Kerstkind Jezus op zich genomen. In de kerstnachtdienst gaat het erover dat profetische verwachtingen waar worden. In de aanloop naar Kerstmis nodigen de tieners op zondagmiddag 22 december 17.00 uur jong en oud uit voor hun kerstspel. Hier komt de vraag aan de orde: Waarom word je in hemelsnaam herbergier als je zo op je nachtrust gesteld bent? Wees allen welkom!

Jacobikerk

Dit jaar organiseerde de Jacobikerk voor het eerst een Marriage Course. De eerste serie van zeven avonden ronden we deze maand af. In januari gaat de volgende serie van start. Meer over de opzet van de Marriage Course vind je op www.jacobikerk.nl/marriage-course. Op 16 januari is de feestelijke slotavond van de lopende serie. Je kunt tijdens deze avond als stel vrijblijvend kennismaken met de Marriage Course. De kennismakingsavond start om 20.00 uur in de Pelgrimszaal. Denk je dat de Marriage Course iets is voor vrienden of bekenden? Nodig hen dan uit om mee te komen naar deze avond!

Aanmelding of vragen per e-mail aan marriagecourse@jacobikerk.nl of spreek aansluitend aan een ochtenddienst een van de teamleden aan: Jorien en Ferdinand Kraal, Janet en Wim Dekker en Linda en Johan Blok. De nieuwe serie van zeven avonden heeft plaats op 30 januari, 6 en 20 februari, 13, 20 en 27 maart, 24 april.

Johannescentrum-gemeente

Op zondag 22 december belichten we de vierde vrouw in de cyclus van de oermoeders. Wat zien wij van Batseba terug in Jezus' persoonlijkheid? Wij kwamen op het woord 'vernederd'. Batseba werd door David (als koning symbool voor openbare ordehandhaving) tot in de grond vernederd. Dit leverde haar een dood kind op. Zij zal het in doeken hebben gewikkeld, zoals gebruikelijk bij haar volk. In de ouverture van zijn evangelie laat Lucas moeder Maria haar kind ook in doeken wikkelen, zodat we vanaf het begin af aan, als we verder lezen in zijn evangelie, steeds al weten dat ook Jezus vernederd en gedood gaat worden. Voorganger is Pastor Huub Schumacher.

'In de avond zal het licht worden'. Onder die invalshoek komen we samen in de Kerstnacht, 24 december om 22.00 uur. Gedichten en Bijbellesing (uit Genesis 1 en Lucas 2) wisselen elkaar af, we zingen enkele bekende kerstliederen en luisteren naar een zanggroep onder leiding van onze cantor-pianist Wick Gispén. We besluiten ons samenzijn met de viering van de Maaltijd van de Heer.

Op kerstmorgen halen we de vijfde vrouw in het geslachtregister van Matteüs 1 voor het voetlicht: "Maria, bij wie Jezus verwekt werd, die Christus genoemd wordt" (Matteüs 1: 16). De kinderen vertellen ons met woord en beeld wat er daarna gebeurde. Het koor is er bij met mooie liederen. We zingen en bidden en delen brood en wijn. Na afloop is er een kerstlunch. Vergeet u niet zich daarvoor op te geven!

Op oudejaarsavond om 19.30 uur is er een korte meditatieve samenkomst waarin we in het licht van ons geloof even stilstaan bij het verstrijken van de tijd. Toos Wolters en Kees Wijnen zullen daarin samen voorgaan.

Op zondag 5 januari ontmoeten we elkaar weer. We stellen ons dan de vraag wie toch deze pasgeborene is, dat zelfs magiërs uit het Oosten door een ster geleid hem komen aanbidden (Matteüs 2: 1-12).

Marcuskerk-Wilhelminakerk

Zondag 22 december is de voorganger ds Meijnen. Op deze vierde zondag van de Advent horen we het verhaal van

WIJKNIEUWS

Batseba, de ketting is nu bijna af. Kerstmis is heel dichtbij. De kerstvieringen beginnen met het Kinderkerstfeest met kerstavond. Zie voor meer informatie over alle kerstvieringen in Zuidoost het artikel elders in dit nummer.

Op zondag 29 december is de voorganger ds Wallet.

Op 31 december is er om 19.30 uur een avondgebed, waar ds Hans Koops voorgaat.

Zondag 5 januari is de voorganger ds Hans Koops. Na de dienst kunnen we elkaar ontmoeten en elkaar veel Heil en Zegen wensen.

In de Wilhelminakerk is de voorganger ds Marian van Giezen.

Marcussectie

Op 30 december worden er door de jongeren weer oliebol-gebakken voor het goede doel. U kunt ze bestellen met het bestelformulier in het mededelingenblad of per mail jeueroenthart@hotmail.com, tot uiterlijk 29 december. Ze gaan per vijf stuks en kosten dan € 3,25 (zonder rozijnen) respectievelijk € 3,50 (met rozijnen).

Nicolaïkerk
Hemel en aarde
beleven en bewegen

Op 22 december, de vierde zondag van advent, is René Kil voorganger. We lezen Jesaja 7: 10-17, een profetische tekst over een jonge vrouw (of een maagd) die eens een zoon zal baren en hem Immanuël zal noemen. In de kerk hangen in het zuidertrancept zes foto's van schilderijen die een beeld geven van hoe men in de loop der eeuwen zich Jozef voorstelde.

De kerstvieringen beginnen met de kerstnachtdienst op 24 december om 22.00 uur en lopen tot en met zondag 29 december. Zie voor meer informatie over de kerstnachtdienst en alle kerstvieringen in Zuidoost elders in dit nummer.

Op 31 december is om 19.30 uur in de Nicolaïkerk de oudejaarsvesper. De lezingen in deze dienst zijn Romeinen 8: 31b-39 en Psalm 121. We zingen het onroerende lied van Dietrich Bonhoeffer 'Door goede machten trouw en stil omgeven'. Bonhoeffer schreef het voor zijn ouders en verloofde. Het lied is op 28 december 1944 uit de Gestapokelder gesmokkeld en werd één van zijn laatste tekenen van leven. Dirk Neven gaat voor en Dick van Dijk is organist.

Op zondag 5 januari gaat ook ds Dirk Neven voor. In deze dienst vieren we het feest van Epifanie en horen wij uit Jesaja 60: 1-6 en Matteüs 2: 1-12. Vooral de Matteüs-lezing spreekt tot de verbeelding: de wijzen uit het Oosten, die de wrede koning Herodes misleiden, die op zijn beurt gruwelijk wraak neemt. Jezus gaat met Jozef en Maria de 'omgekeerde' beweging, 'terug' naar Egypte, om veiligheid en redding te vinden voor de soldaten, zou je zeggen. Maar ook opdat het Schriftwoord van Hosea in vervulling gaat: 'Uit Egypte heb ik mijn Zoon geroepen'. Inderdaad, net als eerder het volk Israël.

Om 17.00 uur is er een orgelversper in de Nicolaïkerk.

Op zondag 22 december gaat prof.dr. L. Koffeman voor. Dinsdag 24 december is er om 18.30 uur kinderkerstfeest. Die avond om 22.00 uur begint de kerstnachtdienst met het thema 'Simplify your life', ds Lydia Kansen gaat voor. Woensdag 25 december is er om 10.00 uur kerstviering, geleid door ds Carol van Wieren. Hij is tevens de voorganger op zondag 29 december om 10.00 uur en op Oudejaarsavond om 19.00 uur. Op Nieuwjaarsdag, woensdag 1 januari, is er geen dienst in de Nieuwe Kerk. Op zondag 5 januari is ds Lydia Kansen voorganger.

De kerstnachtviering van 24 december, aanvang 22.00 uur, staat in het teken van de vraag: Is er wel een morgen na Kerst? Hoe ziet die morgen eruit voor een jeugdige strijder in Syrië? Hoe ziet die morgen eruit voor jongeren hier in Europa die hun weg in de crisis moeten vinden? In de viering wordt er veel gezongen, vooral Engelse kerstliederen. Er zingt een koor van jongeren, en een koor van ouderen. Er is een lichtritueel waarin we ons verbinden met mensen in de knel in de wereld om ons heen. Er is een beeldmeditatie over bovenstaand thema. Daarna is er voldoende tijd en ruimte om elkaar te ontmoeten en een glas glühwein te drinken.

Van 1 december tot 4 maart hangt er werk in de kerk van de Ethiopische kunstenaar Michael Tsegaye. Zijn foto's lijken in eerste oogopslag documentair van karakter, maar door de spanning die de kunstenaar in zijn werk legt, komt de verbeelding op gang. U kunt de expositie in de kerk elke zondag na de kerkdienst bezoeken en op zaterdag 11, 18 en 25 januari van 15.00 tot 17.00 uur.

In de gemeente is er een actieve groep gedichtenlezers. Onder leiding van Ally Bouter en Hans Snoek komen zij twee zondagavonden bij elkaar. Dit zal zijn op 19 januari en op 2 februari. Eerst eten zij gezamenlijk vanaf 17.00 uur. Daarna leest elke deelnemer een zelfgekozen gedicht voor uit de bundel 'Eén meer dan ik tel' van Eva Gerlach. Daarna wordt daarover gepraat. Meedoen kan. Wel graag even aanmelden bij hanssnoek@xs4all.nl of al.bouter@xs4all.nl.

Tenslotte is natuurlijk iedereen van harte welkom op eerste kerstdag de kerstviering mee te vieren. Het begint om 10.00 uur.

Utrecht-West

Zondag 22 december gaat ds Barend Wallet voor in de Pniëlkerk en mevrouw ds Tüske in Parc Transwijk. Dinsdag 24 december is voor de kinderen weer de Herdertjesviering om 19.00 uur in de Antoniuskerk. De muziek in de kerstnachtdienst in de Pniëlkerk wordt mede verzorgd door 'Reflection'; de voorganger is Sijbrand Alblas. In de gezinsdienst op kerstoch-

tend gaat Jan Wolleswinkel voor, terwijl in Parc Transwijk de heer Gerrit Krul de voorganger is en er bovendien trompetmuziek is van de heer Van Egmond.

Zondag 29 december nemen we afscheid van de Pniëlkerk. De afscheidscommissie maakt er een mooie dienst van. De voorganger is opnieuw Jan Wolleswinkel. In Parc Transwijk gaat de heer Nijkamp voor en De Haven organiseert 's middags een praisediensdienst in de Triumfatorkerk.

Oudejaarsavond is er nog een laatste vesper in de Pniëlkerk, geleid door Sijbrand Alblas, terwijl in Parc Transwijk ds Riemens het oude jaar al 's middags uitluidt.

De daadwerkelijke verhuizing van spullen naar de Wijkplaats vindt waarschijnlijk plaats op vrijdag 3 en/of zaterdag 4 januari, maar ook voor die tijd kan men wel hulp gebruiken bij het uitzoeken of inpakken... U kunt zich aanmelden als vrijwilliger op de inschrijfflijsten in de kerk of bij Joost Mendel.

Zondag 5 januari is dan de eerste dienst van de wijkgemeente in de Wijkplaats. De voorgangers zijn Sijbrand Alblas en ds Jaspert Slob en er worden nieuwe ambtsdragers bevestigd. Na deze feestelijke startdienst kunnen we elkaar een gezegend Nieuwjaar wensen tijdens de nieuwjaarsborrel. Ook in Parc Transwijk is er weer een dienst met als voorganger de heer Hubers.

Uiteraard zal het voor de wijkgemeente wel even wennen zijn in de Wijkplaats... Ook het feit dat we dan geen kosten meer hebben is een flinke verandering. We zullen dus veel meer zelf moeten doen bij allerlei gelegenheden. Als iedereen een handje meehelpt, gaat dat vast lukken! U kunt zich hiervoor aanmelden bij Joost Mendel (kosterwerk, opbouw/opruimploeg zondagochtend), Albert-Jan Schol (geluidteam, beamerteam), Adri Kole (chauffeurs) en Henno Willering (kopieerwerk).

Zuilen (Bethelkerk en Oranjekapel)

Oranjekapel

De kerstnacht vieren we dit jaar samen met en bij onze broeders en zusters van de Nicolaas Monica parochie, om 21 uur. Voorganger is pastor Gerrit Jan Westerveld, koor en cantorij zingen samen, organist is Annemieke Schuur.

Eerste kerstdag starten we traditiegetrouw om 9.45 uur met het zingen van kerstliederen. Ds Mendie Hofma is onze voorganger in een dienst van Schrift en Tafel waarin Maria centraal staat. Zij werd vierde Advent voorafgegaan door Bathseba, in een dienst met voorganger ds Lieske Keuning, en op zondag 29 december sluiten we de vrouwenreeks af met Hanna; voorganger is dan ds Hans Uytendogaard. Het nieuwe jaar starten we gezamenlijk met de Bethelkerk, met (hopelijk vooral) het bevestigen van nieuwe ambtsdragers en (dat hoort er ook bij) het afscheid van ambtsdragers. Voorganger is ds Tineke Zijlstra.

kerk in de stad

Lezer, maar geen abonnee?

Met deze bon verzekert u zich elke twee weken van actueel Utrechts kerknieuws. Oecumenisch van geest, inspirerende verhalen van stadgenoten en volop aandacht voor de rijke christelijke cultuur van onze stad!

Ja, noteer mij voor € 30 per jaar – tot wederopzegging - als abonnee van Kerk in de Stad.

Dhr/mevr/fam. voorletter(s):
 naam:
 straat en huisnummer:
 postcode:
 woonplaats:
 telefoonnummer (i.v.m. controle):

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar

Kerk in de Stad, Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht.

U ontvangt Kerk in de Stad per TNT Post elke twee weken thuis.

'KidSjes'

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt?
 Iets bespreken?
 Persoonlijk contact?
 Wij hebben altijd tijd
 voor een gesprek of chat:

Sensoor Utrecht
 DAG EN NACHT AANDACHT

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

030 - 294 33 44 0900 - 0767 (€ 0,05 p.m.) www.sensoor.nl

KENNISMAKING

"Samen verder"

Het oudste en meest ervaren chr. relatiebemiddelingsbureau. Zoekt u een chr. partner, vraag dan onze gratis brochure aan bij Samen Verder, Postbus 46, 9290 AA Kollum of telefonisch 0511-408310, 058-2160435

À Dieu Waardig afscheid nemen in het Licht van de Eeuwige

Geen band (meer) met de kerk, maar wel een christelijke uitvaartplechtigheid? De voorgangers van À Dieu zijn bereikbaar op 085 - 489 49 01 (9-21 uur).
 Initiatief: Protestantse Gemeente Utrecht (PKN)
www.adieu-uitvaartdiensten.nl

MUSEUM SPEELKLOK

het vrolijkste museum van Nederland
 in de Buurkerk aan de Steenweg

Steenweg 6 te Utrecht - www.museumspeelklok.nl - T 030 231 27 89

welcome to the kitchen

WEB DESIGN Rembrandtlaan 2a Bilthoven. Tel.: 030-2280099 Internet: www.webdesign.nl

keukens/Sanitair/Tegels **ALNO**

Ouwerkerk

Uitvaartzorg Utrecht

(030) 261 55 73 - www.ouwerkerk-uitvaart.nl

REPARATIE

Klokkenatelier Jan Haasnoot

Voor al uw klokken en barometers
 (reparatie en verkoop)
 Vleutenseweg 320, Utrecht.
 Tel: 030-6034247
www.klokken-barometers.nl

Reisboekhandel INTERGLOBE Reisgidsen

Landkaarten (overzichtskaarten en deelkaarten van - bijna - alle landen ter wereld

Vinkenburgstraat 7
 3512 AA Utrecht
 telefoon 030-2340401

www.narratio.nl
 25 jaar eigentijdse theologie, met nu 25 feestaanbiedingen.

KLASSIEKE ORGELS
 Hoofddealer van Johannus, Eminent, Ahlborn, Sweelinck, enz.

Stolk Orgels
 Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
 Krabbendijke, Oostpolderweg 1
 Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
 Beesd, Veerweg 14
 Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEK

Brinkers Tapijten Gordijnen

KOEKOEKSTRAAT 49 3514 CT UTRECHT 030 - 271 77 62

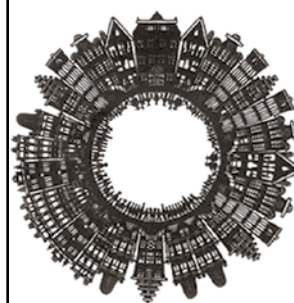

Prins Schoonmaakdiensten

- Schoonmaakonderhoud
- Glazenwassen
- Gevelreiniging
- Vloeronderhoud
- Opleveringsschoonmaak
- Dieptereiniging

Schuytsteeg 37 • 3534 AG Utrecht
 030-2468810 • www.prinsbv.nl

www.kerkboek.nl

Lauteslager

makelaars bv sinds 1850
 Catharijnesingel 100
 3511 GV Utrecht

NVM
 fax 030-231 83 88
www.lauteslager.nl
makelaars@lauteslager.nl
030-231 51 86

WOLTJES

bouwkundig advies- en tekenbureau

Evert Woltjes

Doornhoecklaan 37
 3601 JT Maarssen

Tel/Fax: (0346) 566423
 Mob.: 06-54910111

De mensen achter Uitvaartverzorging H. Agterberg

"Mijn naam is Gert Jan Daalhuisen, directeur van Uitvaartverzorging H. Agterberg in Utrecht. Al 100 jaar verzorgen wij complete begrafenissen en crematies.

Met al uw wensen wordt rekening gehouden. De overledene kan bijvoorbeeld worden overgebracht van het woonhuis of ziekenhuis naar ons sfeervol ingerichte uitvaartcentrum aan de Wolter Heukelslaan 50-51 te Utrecht. Maar thuis opbaren kan natuurlijk ook.

Ons team van professionele medewerkers regelt dat allemaal. Ons uitvaartcentrum is daarom 7 dagen per week bereikbaar - zowel overdag als 's nachts - om bij overlijden direct hulp te bieden."

Uitvaartverzorging H. Agterberg
 Wolter Heukelslaan 50-51
 3581 ST Utrecht
 telefoon (030) 251 09 82
 Internet: www.agterberg.nl

Altijd directe hulp bij overlijden

Afscheid. Een mensenleven waardig.

Het overlijden van een dierbare is een ingrijpende gebeurtenis. Gevoelens van verdriet, woede, pijn en gemis strijden om voorrang. In de periode vlak na het overlijden is het soms moeilijk om de gedachten goed op een rij te krijgen. Dan is het goed als er iemand is die u zaken uit handen kan nemen, zonder de regie over te nemen.

Voortgekomen uit de Protestantse Kerken in Utrecht zijn de waarden van de kerk nog steeds actueel voor onze dienstverlening. Wij zijn een kleinschalige organisatie, waarin een persoonlijke benadering

centraal staat. Voor directe hulp na overlijden zijn wij persoonlijk dag en nacht telefonisch bereikbaar. PCB Uitvaartzorg heeft ook een InformatieCentrum in Nieuwegein-Zuid aan de Dorpsstraat 6. U kunt zich hier vrijblijvend laten informeren over uitvaartverzorging, nazorg en gedachtenisvormen. Het InformatieCentrum is dinsdag, donderdag en vrijdag geopend van 10.00 tot 16.30 uur. Een afspraak maken op andere dagen of bij u thuis is ook mogelijk. PCB Uitvaartzorg organiseert regelmatig lezingen en exposities. Meer informatie vindt u op: www.pcb-uitvaart.nl.

PCB UITVAARTZORG

David van de Waal · Tineke Ouwerkerk · Liesbeth Kramer · Peter van Bennekom
 Donaudreef 25 3561 EL Utrecht Telefoon [030] 262 22 44 dag en nacht
 Dorpsstraat 6 3433 CH Nieuwegein Telefoon [030] 605 16 30 dag en nacht

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met * zijn voorzien van een aangepast toilet.

22-12 4e Advent
25-12 1e Kerstdag

protestantse kerken binnen de PGU

Bethelkerk *
De M. Keizerlaan
Diensten: 10.00 u.
22-12 mw.ds.T. Zijlstra, Utrecht
24-12 Kerstnachtdienst
25-12 mw.ds.T. Zijlstra, Utrecht
29-12 mw.J. de Klerk, Harmelen
01-01 geen dienst
05-01 dienst in Oranjekapel

Domkerk *
Domplein
Diensten: 10.30 u.
22-12 mw.ds.J. van der Werf 19.00 u. vesper
24-12 17.00 u. mw.ds.N.J. de Jong-Dorland, Kerstvesper 19.00 u. mw.ds.N.J. de Jong-Dorland, Kinderkerstnachtdienst 22.30 u. mw.ds.N.J. de Jong-Dorland, Kerstnachtdienst
25-12 mw.ds.N.J. de Jong-Dorland, Kerstviering
29-12 ds.E. Reefhuis 19.00 u. vesper
31-12 19.00 u. mw.ds.N.J. de Jong-Dorland, Oudejaarsvesper
01-01 mw.ds.N.J. de Jong-Dorland, Ochtendgebed 19.00 u. vesper
05-01 mw.ds.N.J. de Jong-Dorland 19.00 u. vesper

Evang.-Lutherse kerk
Hamburgerstraat
Diensten: 10.30 u.
22-12 mw.ds.E. Bakker
24-12 10.00 u. mw.ds.C. Karrer, Kerstnachtdienst
25-12 mw.ds.C. van Opstal, Heilig Avondmaal
29-12 dhr.J.H.J. Lotterman
05-01 ds.K. van der Horst

Evang.-Lutherse kerk De Wartburg
Kennedylaan
Diensten: 10.00 u.
22-12 mw.ds.A. van der Schrier
25-12 mw.ds.K. Storch, Heilig Avondmaal
29-12 ds.C.P. Bouman
05-01 mw.ds.K. Storch

De Haven *
Marco Pololaan 185
Diensten: 17.00 u.
29-12 dienst
05-01 geen dienst

Jacobikerk *
St. Jacobsstraat
Diensten: 10.00 u.
22-12 dr.P.J. Visser
25-12 ds.A.J. Zoutendijk
26-12 ds.H. Matchand
29-12 ds.G. van Meijeren
05-01 onbekend
Diensten: 17.00 u.
22-12 Volkskerstzang
29-12 prof.A. van de Beek
31-12 ds.A.J. Zoutendijk
05-01 onbekend

Janskerk *
EUG Oek.
Studentengemeente
Janskerkhof
Diensten: 11.00 u.
22-12 past.mw.M. Milder
24-12 23.00 u. mw.ds.J. Nottelman
25-12 ds.H. Pals
29-12 mw.T. Peereboom
05-01 ds.H. Pals

Johannescentrum *
M. van Parmadreef
Diensten: 10.30 u.
22-12 past.H. Schumacher, dienst van schrift en gebed
24-12 mw.ds.T.Wolters, Kerstavond
25-12 mw.ds.T.Wolters
29-12 mw.ds.E. Treurniet
31-12 mw.ds.T.Wolters en dhr.K. Wijnen
05-01 mw.ds.T.Wolters

Marcuskerk *
Wijnesteinlaan
Diensten: 10.00 u.
22-12 ds. Meynen
24-12 22.00 u. dhr. Koops
25-12 dhr. Koops, Hoogfeest van Kerst
29-12 ds.Wallet
31-12 19.30 u. dhr. Koops, Oudejaarsvesper
05-01 onbekend

Nicolaïkerk *
Nicolaaskerkhof
Diensten: 10.00 u.
22-12 dhr. R. Kil
24-12 22.00 u. ds. D. Neven
25-12 ds. D. Neven
29-12 mw.ds. E. Bakker
05-01 ds. D. Neven, Epifanie/ Driekonigen 17.00 u. vesper

Nieuwe Kerk *
Bollenhofsestraat
Diensten: 10.00 u.
22-12 prof. dr. L. Koffeman
24-12 22.00 u. mw ds. L. Kansen
25-12 ds. B.C. van Wieren
29-12 ds. B.C. van Wieren
31-12 19.00 u. ds. B.C. van Wieren
01-01 geen dienst
05-01 mw. ds. L. Kansen

Oranjekapel *
Amsterdamsestraatweg
Diensten: 10.00 u
22-12 mw. L. Keuning
24-12 Kerstnacht
25-12 mw. ds. M. Hofma
29-12 ds. J.H. Uytenbogaardt
05-01 mw. ds. T. Zijlstra

Pieterskerk, Eglise Wallonne
Pieterskerkhof
Diensten: 10.30 u.
22-12 dhr. P. Stermerding
25-12 ds. R. Muller, Heilig Avondmaal
29-12 ds. D. Ribs
05-01 kerkenraad

Pniëlkerk *
Lessinglaan
Diensten: 10.00 u.
22-12 ds. B. Wallet
24-12 22.00 u. dhr. S. Alblas, Kerstnachtdienst m.m.v. Reflection
25-12 dhr. J. Wolleswinkel
29-12 dhr. J. Wolleswinkel
31-12 20.00 u. dhr. S. Alblas Oudejaars(Taizé) vesper
05-01 Startdienst in de Wijkplaats

Roobolkapel
Corn. Roobolstraat
Diensten: 10.00 u.
25-12 gezamenlijk Bethelkerk
26-12 Kerstmaaltijd
31-12 geen dienst
05-01 onbekend

Tuindorpkerk *
Van Riellaan
Diensten: 10.00 u.
22-12 ds. N. den Bok
24-12 22.00 u. ds. B. van den Berg, Carols in de Tuin
25-12 ds. P.J. Rebel
29-12 ds. P.J. Rebel
31-12 19.00 ds. P.J. Rebel
01-01 geen dienst
05-01 mw. ds. E. Oprel

Wilhelminakerk *
Hobbemastraat
Diensten 10.00 u.
24-12 mw. ds. M. van Giezen, kerstavond
25-12 dienst in Marcuskerk
29-12 dienst in Marcuskerk
05-01 mw.ds. M. van Giezen

andere kerken

Baptisten Gemeente Utrecht 'Silo'
Herenstraat 34-36
Diensten: 10.00 u.
22-12 ds. A. de Boer
25-12 mw. ds. W. Bakkes & ds. A. Noordhoek
29-12 dhr. H. Baas
ds. W. Bakkes, viering Avondmaal

Doopsgezinde Gemeente *
Oudegracht 270
Diensten: 10.00 u.
22-12 mw. ds. M. Trapman
24-12 18.00 u. ds. A.J. Noord, Kerstviering met kerstmusical
25-12 mw. ds. A. van der Zijpp
29-12 dienst met en voorbereid door de kerkenraad
05-01 mw. ds. A. van der Zijpp

Geertekerk, * Remonstrantse Gemeente
Geertekerkhof
Diensten: 10.30 u.
22-12 ds. A. Wieringa
24-12 19.30 u. ds. H. Siebrand, kerstavond-dienst
25-12 ds. F. Kruijne
30-12 ds. H. Siebrand
05-01 ds. A. Wieringa

Gemeenschap Wladimirskaja
Sint Antoniuskerk
Kanaalstraat 200
Diensten: 10.30 u.
26-12 Vad. P. Brenninkmeijer
06-01 Vad. P. Brenninkmeijer, Grote Waterwijding

Kerk van de Verkondiging van de Moeder Gods
Springweg 89
Diensten: 09.00 u.
22-12 26e Zondag na Pinksteren
25-12 Geboorte in het vlees van onze Heer en Verlosser Jezus Christus
29-12 27e Zondag na Pinksteren
05-01 onbekend

Holy Trinity Church
Van Limburg Stirumplein
Diensten: 10.30 u.
22-12 Reverend D. Phillips, Sung Eucharist 20.00 u. Festival of Nine Lessons and Carols
24-12 23.00 u. Reverend D. Phillips, Christmas Eve, Midnight Mass
25-12 Reverend D. Phillips, Christmas Festive Communion
29-12 Reverend D. Phillips, Sung Eucharist
05-01 onbekend

Huis van Vrede
Van Kleffenslaan 1
Diensten: 11.00 u. met Ma-rokkaans ontbijt
22-12 dhr. H. Bouma
25-12 kinderdienst
29-12 dhr. H. Ijmker
05-01 onbekend

ICF Utrecht Mattheuskerk
Hendrika van Tussenbroeklaan 1a
Diensten: 14.00 u., engels-talig
22-12 dhr. Bonhof
29-12 dhr. M.B. Visser
05-01 onbekend

Jeruëlkapel, * Vrije Evangelische
Gemeente Ivoordreef
Diensten: 10.00 u.
22-12 ds. J. Delwig
25-12 mw. ds. E. Spee
29-12 mw. ds. N. Meynen
31-12 Avondgebed

Leger des Heils
Schooneggendreef 27H
Diensten: 10.00 u.
22-12 mw. Maj. C. Broekman
24-12 mw. Maj. J. van Hall
25-12 Luit. M. Potters
29-12 Luit. M. Potters
05-01 onbekend

Nederlands Gereformeerde Kerk
Jeruzalemkerk
Troosterlaan
Diensten: 09.30 u.
22-12 ds. J. de Jonge
24-12 21.30 u. Kerstavond-dienst
25-12 10.30 ds. W.G. Rietkerk
29-12 dhr. H. Rijken van Olst
31-12 19.30 u. dhr. E. van Riet
05-01 onbekend
Diensten, 17.00 u.:
22-12 ds. J. de Jonge, Heilig Avondmaal
25-12 geen middagdienst
29-12 geen middagdienst
31-12 geen middagdienst
05-01 onbekend

Oecumenische onderwegkerk Blauwkapel
Kapeldwarsweg
Diensten: zondag 10.30 u.
22-12 15.00 u. past. A. van Dam, organist dhr. E. Vliem en mw. D. Beekman, harp
24-12 22.00 u. past. B. van Empel, kerk open 21.15 u. en samen-zang v.a. 21.40 u.
Tot aan Pasen 2014 geen onderwegdiensten

Oud-Katholieke Parochie Utrecht Ste Gertrudis
Willemsplantsoen 2
Diensten: 10.00 u.
22-12 past. A. Duurkoop
24-12 18.00 u. kinderkerst-nachtdienst
22.00 u. mgr. J. Vercammen, nachtmis
25-12 mgr. J. Vercammen
26-12 past. B. Wallet
29-12 past. A. Duurkoop
31-12 19.00 u. Lof van Oudjaar
01-01 10.30 u. Hoogmis van Naamgeving en Besnijdenis van de Heer
05-01 Hoogmis past. B. Wallet
16.00 u. mgr. J. Vercammen, vespers

ziekenhuizen

AZU Stiltecentrum
Heidelberglaan
Diensten: 10.00 u.
22-12 mw.past. L. Berkhout
25-12 past. P. Buis
29-12 mw.past. M. Wisse
05-01 geen dienst

Diakonessenhuis
Bosboomstraat
Diensten: 10.00 u.
22-12 dhr. L. Moll, dienst van Woord & Tafel
25-12 mw. W. Oldenhof, dienst van Woord & Tafel
29-12 ds. F. Kruijne
05-01 onbekend

St. Antonius ziekenhuis
Soestwetering 1
Diensten: 10.00 u.
22-12 ds. J.J. Tersmette
24-12 onbekend
25-12 onbekend
29-12 onbekend
05-01 mw.ds. N. Th. Overvliet- van der Veen

Willem Arntsz Huis
Lange Nieuwsstraat
Diensten: 10.30 uur
22-12 mw. drs. H. Spies
25-12 mw. drs. K. van Roermund
29-12 mw. ds. L. Meiling
05-01 mw. drs. K. van Roermund

zorgcentra

Alb. van Koningsbruggen
Beneluxlaan
Diensten: 10.30 u.
22-12 dhr. G. Krul
24-12 mw. G. van Liebergen, kerstavond
25-12 onbekend
29-12 mw. M. Eikelenboom
05-01 onbekend

De Lichtkring
Eyckmanlaan
Diensten: 17.00 u.
22-12 mw. R. Prins
25-12 10.30 u. mw. W. Winkel
29-12 mw. R. Prins
31-12 15.00 u. mw. W. Winkel
05-01 mw. W. van der Vlist

Rosendael
Indusdreef
Diensten: 10.45 u.
22-12 mw. A. Dubois, dienst van Woord & Tafel
24-12 past. Moorman, mw. Oldenziel, mw. Braakhuis, kerstnacht
25-12 mw. M. Braakhuis
29-12 mw. A. Dubois, Woord & tafel
05-01 past. Th. Moorman, eucharistieviering

Swellengrebel
Burg. F. Andraealaan
Diensten: 10.00 u.
22-12 geen dienst
25-12 mw. ds. A. van der Schrier
29-12 geen dienst
05-01 geen dienst

Tamarinde
Neckardreef
Diensten: 10.30 u.
22-12 mw. Prins
25-12 mw. Prins
29-12 mw. A. van der Schrier
05-01 ds. N. Meynen

Tolsteeg
Saffierlaan
Diensten: 10.30 u.
22-12 dhr. P. van Mansveld
24-12 mw. M. Egelie
25-12 mw. R. van Neerbos
29-12 dhr. A. Grobbee
05-01 onbekend

Transwijk
Hof van Transwijk 16
Diensten: 10.30 u.
22-12 mw. ds. I. L. Tüsken
25-12 dhr. G. Krul, Kerstfeest
29-12 dhr. G. Nijkamp
31-12 15.00 u. ds. J. E. Riemens
05-01 dhr. A. Hubers

Tuindorp-Oost
Winklerlaan
Diensten 10.00 u.
22-12 viering
25-12 dhr. G. J. Kroon
29-12 viering
05-01 viering

Zuylenstede
Perudreef 8
Diensten: 10.00 u.
22-12 C. Verweij
25-12 ds. J. E. Riemens
29-12 dhr. G. Krul
31-12 10.00 u. dhr. G. Krul
05-01 C. Verweij

door-de-week

Getijdegebeden in de Domkerk
Maandag 7.00 uur Ochtendgebed
Maandag t/m zaterdag 12.30 uur Middaggebed
Zondag en woensdag 19.00 uur Avondgebed

Kapel Hoog Catharijne
Godebaldkwartier
Diensten ma. t/m vr.: 12.45–13.00 u

VRIJDAG 't Huis aan de Vecht
Costa Ricadreef
Dienst: 19.30 u.
23-12 14.30 u. kerstviering
03-01 ds. P. Warners

Zorgcentrum de Bijkershoek
Van Bijkershoeklaan
Diensten: 15.00 u.

ZATERDAG Axion locatie Dr. J.N. Voorhoeve
Van Heuven Goedhartin 3
Diensten: 10.30 u

Wolvenplein gevangenis
Wolvenplein
Diensten: 10.00 u.

LEESROOSTER

De komende weken vermeldt het leesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap de volgende bijbelgedeelten:

zo 22 dec	Matteüs 1:18-25
ma 23 dec	Titus 2:1-10
di 24 dec	Titus 2:11-15
wo 25 dec	Titus 3:1-7
do 26 dec	Titus 3:8-15
vr 27 dec	Jeremia 30:1-11
za 28 dec	Jeremia 30:12-31:1

zo 29 dec	Jeremia 31:2-14
ma 30 dec	Jeremia 31:15-22
di 31 dec	Jeremia 31:23-34
wo 1 jan	Jeremia 31:35-40
do 2 jan	Jeremia 32:1-15
vr 3 jan	Jeremia 32:16-25
za 4 jan	Jeremia 32:26-44

zo 5 jan	Matteüs 2:1-12
ma 6 jan	Matteüs 2:13-23
di 7 jan	Psalm 136
wo 8 jan	Jeremia 33:1-11
do 9 jan	Jeremia 33:12-26
vr 10 jan	Jeremia 34:1-7
za 11 jan	Jeremia 34:8-22

'KOLYADKAI': OEKRAÏENSE KERSTSFEER IN UTRECHT

Concert dubbel Byzantijs koor

Eric van Grieken
bestuurslid UBK

Op 21 december is het Utrechts Byzantijs koor te beluisteren in de Willibrorduskerk. Voor deze uitvoering zingt het UBK samen met het Hoorns Byzantijs Mannenkoor. Dit grote projectkoor van tachtig mensen treedt eenmalig in Utrecht op.

'Een palet van Oosterse zang in mystieke sfeer', zo noemt het

Byzantijs koor dit voorgenomen concert in de kerk aan de Minrebroederstraat in de binnenstad. Om half twee gaan de deuren van de kerk open en om 14.00 uur begint de zang. Het voor deze gelegenheid samengestelde Byzantijnse koor wil een aantal prachtige Oekraïense gezangen laten klinken, uiteraard geheel in kerstsfeer.

Zoals voor velen in Nederland, is Kerstmis een van de meest geliefde feesten voor Oekraïners. De feestelijkheden beginnen op 24 december, een dag van waken,

vasten en bidden. De gehele familie is betrokken bij de bereiding van het traditionele kerstdiner; 'Sviata Vecheria' (letterlijk 'Heilig Avondmaal'). De avondmaaltijd kent vele symbolen en rituelen en wordt afgesloten met het zingen van kerstliederen. Later op de avond luiden de kerkklokken en gaat men, al zingend, naar de kerk voor het vieren van de indrukwekkende Grote Completen. Om middernacht luiden de klokken nogmaals (en met vrolijkere klanken) en viert men de Goddelijke Liturgie (Eucharistie). Oekraïense kerstliederen kondigen op speelse wijze de komst van het kerstfeest aan.

In Oekraïne heten deze liederen: Kolyadkai. Het verwijst naar een traditie uit het Byzantijnse keizerrijk, 'kalandai', de naam voor het nieuwe jaar en het Romeinse 'calendae januarine'; begin van het nieuwe jaar. Kolyadki vormen een onderdeel van een lange spirituele liedcultuur in het Slavische Oosten. Naar inhoud, opbouw en structuur lijken ze vaak op kerkelijke gezangen, maar ze maken geen deel uit van liturgische diensten. Traditioneel worden ze gezongen door groepen van (jonge) mensen die gedurende de kersttijd van deur tot deur trekken. De groep draagt een grote versierde ster. Het zingen van kolyadki wordt zo ook wel 'lopen met de ster' genoemd.

'Dobry wečir tobi'

De traditie van kolyadki vindt haar oorsprong in de tijd dat de Slavische volkeren nog niet waren gekerstend. Ze vierden de naderende komst van de lente door de god van de Zon te aanbidden. Groepen jongeren zongen die liederen aan de deuren om de mensen een goed nieuw jaar te wensen.

Later werden de liederen in een christelijke context gebracht en werd niet langer de zon, maar

* *Utrechts Byzantijs Koor (eigen foto).*

Christus als bringer van het Licht bezongen. 'Dobry wečir tobi' is onmiskenbaar het meest populaire van deze liederen. Verschillende versies van hetzelfde lied kunnen bestaan in dorpen die vlak bij elkaar liggen. Zowel tekst als melodie verschillen vaak van elkaar. Zo vormen kolyadki nog steeds een levende traditie. Ze worden gecreëerd, oude worden gecorrigeerd en verbeterd.

Over de oorsprong van de originele vorm van de teksten is meestal weinig met zekerheid te zeggen. Een bijzondere positie neemt het indrukwekkende lied 'Ne plač Rachyle' in de Oekraïense liedcultuur in. Het lied verhaalt op indrukwekkende wijze de kindermoord door Herodes. Waar de Schrift echter nog vertelt hoe Rachel weent om haar kinderen, roept dit lied op tot nieuwe hoop: "Ween niet Rachel, zij leven nu in de Nieuwe Tempel, ween niet".

KINDERLIED

*Kind dat speelt met
welpenjong en lam
Kind dat sterren rijgt
aan een hemels lint
Kind dat mensen aanziet
met een milde lach
In Tenach en leerhuis
een schuilplaats vindt
de eeuwen bewaarden
Zijn heldere Stem
engelen droegen
een kinderlied naar
Bethlehem*

Cobie Ruijgrok

**Oekraïense en Russische Kerstklanken
met het Groot Byzantijs Koor**

Utrechts Byzantijskoor,
Hoorns Byzantijs Mannenkoor en Projectzangers
o.l.v. Grigori Sergej Sarolea

**Zaterdag 21 Decembar 2013
om 14.00 uur**

**St. Willibrordkerk,
Minrebroederstraat 21 Utrecht**

Entree € 12,50

**Kaartverkoop ingang Kerk
vanaf 13.00 uur**

**Reserveringen;
Info@utrechtsbyzantijskoor.nl**

WWW.UTRECHTSBYZANTIJSKOOR.NL

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE
PROTESTANTSE GEMEENTE
UTRECHT EN VERSCHIJNT
ALS REGEL EENS IN DE
VEERTIEN DAGEN

REDACTIE

Elly Bakker, Sietske Gerritsen,
Arie Moolenaar, Frans Rozemond
(DMO), Daan van der Waals en
een vacature

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
fax 271 2888
email: kerkindestad@protestant-
utrecht.nl

Kopij kerkdiensten mailen naar:
preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever
Eglise Wallonne (Pieterskerk):
Grietje Hofman
EUG Oekumenische
Studentengemeente (Janskerk):
Rik Boonstra
Jacobijkerk: Hester van de Kaa
Marcus-Wilhelminawijk:
Anne-Marie Rutgers
Nicolaikerk: Steven Slappendel
Nieuwe Kerk: Annemiek
Schiutemaker-Blijdorp
Johannescentrumgemeente:
Anneke de Klerk
Utrecht-West
Henno Willering
Tuindorperkerk: Jan Verkerk
Zuilen: (Oranjekapel) Annemiek
Schuur(Bethelkerk) Tineke Zijlstra.

SLUITINGSTIJD

Tien dagen voor verschijning,
berichten negen dagen voor
verschijning 10.00 uur.

ADMINISTRATIE

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
abonnement@protestant-utrecht.nl.
Voor een abonnement op Kerk in
de Stad vragen wij per adres een
bijdrage van 30 euro per jaar in de
productie- en verzendkosten. Elk jaar
ontvangt u in april een acceptgiro om
de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien
dagen voor verschijning.
Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl.

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
ING 766042.

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®,
Gorinchem
www.narratio.nl